

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Způsob řešení úpadku společnosti konkurzem

Way of Settling a Company's Bankruptcy by Liquidation Proceeding

Student: Bc. Veronika Horáková

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Veronika Horáková**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202T049 Účetnictví a daně**
Specializace: **02 Účetnictví a daně**
Téma: **Způsob řešení úpadku společnosti konkurzem**
Way of Settling a Company's Bankruptcy by Liquidation Proceeding

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Podnikatelská rizika a jejich analýza
3. Insolvenční řízení a jeho průběh se zaměřením na konkurz
4. Vyhodnocení Metall Holding Lány a.s. v konkurzu
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o použití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.

GRÜNWARD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.

KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 1100 s. ISBN 978-80-7400-320-2.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřisečně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně, mimo přílohu č.1, 2, 3, které mi byly dány k dispozici.“

Dne 10.4.2013

Bc. Veronika Horáková

OBSAH:

1	Úvod	5
2	Podnikatelská rizika a jejich analýza	6
2.1.	Podnikatelská rizika	6
2.2	Finanční tíseň	8
2.2.1	Příčiny finanční tísně	8
2.2.2	Předpověď finanční tísně a finanční analýzy.....	10
2.2.3	Možná řešení finanční tísně	18
2.3	Úpadek společnosti	19
2.3.1	Historický pohled na legislativu úpadku	20
3	Insolvenční řízení a jeho průběh se zaměřením na konkurz	21
3.1	Právní úprava	22
3.2	Podání návrhu na insolvenční řízení	23
3.3	Věřitel insolvenčního řízení	26
3.4	Rozhodnutí o úpadku	26
3.4.1	Moratorium	27
3.5	Závěr insolvenčního řízení.....	28
3.5.1	Reorganizace	30
3.6	Konkurz	31
3.6.1	Teoretický a právní pohled na konkurz.....	31
3.6.2	Konkurz z účetního pohledu.....	32
3.6.3	Majetková podstata.....	34

3.7	Postavení věřitele a uspokojení pohledávek	37
3.7.1	Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky rovné pohledávkám za majetkovou podstatou	37
3.7.2	Zajištěné pohledávky	39
3.7.3	Pohledávky nezajištěných věřitelů	40
3.7.4	Pohledávky neuspokojované v insolvenčním řízení	41
3.8	Povinnosti insolvenčního správce po zrušení konkurzu	41
4	Vyhodnocení Metall Holding Lány a.s. v konkurzu	42
4.1	Hospodářské výsledky společnosti a možnost predikce úpadku	44
4.2	Dlužnický návrh na insolvenční řízení	51
4.3	Rozhodnutí o úpadku	53
4.4	Rozhodnutí o řešení úpadku	55
4.5	Přihlášení věřitelů	55
4.6	Majetková podstata	57
4.7	Rozvrhové usnesení	60
4.8	Konečná zpráva a zrušení konkurzu	63
5	Závěr	66
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	69
	Seznam použité literatury	71
	Seznam zkratk	75
	Prohlášení o použití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Rozvoj tržního hospodářství v České republice přinesl občanům v rámci podnikání neomezené možnosti a příležitosti. Každoročně dochází ke vzniku velkého počtu nových podnikatelských subjektů, ale vzhledem ke konkurenčnímu prostředí, také k zániku mnoha z nich. Základními pojmy, kterými se tato práce zabývá, je problematika finanční tísně, insolvenčního řízení a konkurzu společnosti.

V úvodu práce jsou přestavena rizika podnikání a vznik tíživé finanční situace podniku, která může vyústit v úpadek. Pro vedení společnosti je úpadek nebo hrozba vzniku úpadku závažným problémem, kterému je potřeba věnovat zvýšenou pozornost. Ekonomické teorie současnosti prezentují velké množství způsobů a modelů finanční analýzy, jejíž vyhodnocení naznačuje blížící se úpadek podnikatele. Část práce se zaměřuje právě na dělení finančních analýz, představení zásadních modelů predikce finanční tísně, dále aplikaci a vyhodnocení vybraných modelů finanční analýzy na konkrétním podniku. Pokud dojde k naplnění negativních analýz vývoje hospodaření společnosti a ta se ocitne v úpadku, dochází k rozhodnutí o úpadku dlužníka, které následuje insolvenční řízení.

Následující kapitola práce teoreticky vymezí problematiku insolvenčního řízení, jeho proces a rozhodnutí o řešení úpadku společnosti, které může nastat reorganizací, konkurzem nebo oddlužením. S ohledem na zaměření této práce na právnické podnikatelské prostředí došlo k vyloučení možnosti oddlužením. Práce, jak již z jejího názvu vyplývá, se zaměřuje převážně na otázku konkurzu, který je v současné době nejčastěji používaným řešením úpadku. Hlavním úkolem, a v podstatě důvodem vzniku pojmu insolvenčního řízení a konkurzu, je snaha o co nejvyšší uspokojení pohledávek dlužníka vůči společnosti v úpadku. Konkurs ale není pouze současnou otázkou, počátky této problematiky můžeme nalézt již v římském právu. Poslední teoretickou částí je kapitola zabývající se pojmem konkurs a na něj navazující otázky ohledně věřitele, pohledávky a majetkové podstaty.

Hlavním cílem této diplomové práce je, na základě teoretických znalostí, popsat insolvenční řízení skutečného podnikatelského subjektu společnosti Metall Holding Lány, a.s., která je aktuálně v úpadku a insolvenční řízení by mělo být ukončeno konkurzem. Celý proces insolvenčního řízení je podrobně monitorován a

vyhodnocen. Jelikož k termínu dokončení této práce nedošlo reálně k ukončení insolvenčního řízení, bude v závěru práce vyhodnocen modelový příklad uspokojení pohledávek vůči společnosti Metall Holding Lány a.s. a jeho úspěšnost.

Pro účely této práce bylo čerpáno z publikací renomovaných autorů a ekonomických teoretiků a z aktuálních právních předpisů.

2 Podnikatelská rizika a jejich analýza

Česká legislativa v Obchodním zákoníku (1991, § 2) definuje podnikání jako *„soustavnou činnost podnikatele, kterým může být fyzická nebo právnická osoba, jenž je vykonávána vlastním jménem a na jeho zodpovědnost a to za účelem dosažení určitého zisku“*.

2.1 Podnikatelská rizika

Důležitým rozhodnutím každého začínajícího podnikatele je volba formy podnikání, kdy je potřeba určit, zdali bude podnikatelskou činnost vykonávat jako fyzická nebo právnická osoba. Český obchodní zákoník dále umožňuje právnické osobě výběr z několika různých právních forem s ohledem na požadavky spojené s předmětem podnikatelské činnosti. Od doby potlačení komunistického režimu a vzniku tržního hospodářství, a tím i soukromého podnikání, dochází každý rok k zapsání desetitísíc nových podnikatelských subjektů. Podle Srpové (2010) totožný počet společností a soukromých podnikatelů také každoročně zaniká. Právě výběr formy podnikání, manažerské chyby nebo vnější vlivy mohou zapříčinit úpadek společnosti vedoucí k ukončení podnikatelské činnosti. Mezi podnikatelskou jednotkou, která funguje na principu otevřenosti a jejím okolím, které tvoří například dodavatelé, odběratelé, zákazníci, stát a jeho orgány nebo regulátoři, dochází k různým interakcím a aktivnímu ovlivňování, což tvoří podstatu existence podniku. Okolí podniku a veškeré jeho změny, vycházející z mikroekonomického, ale také z makroekonomického pohledu, přinášejí kromě výhod a nových příležitostí také mnoho rizik. Rizikovější je ale pro každého podnikatele pasivní stránka vztahů, která může narušit a dokonce ohrozit existence jakéhokoliv podnikatelského subjektu. Může jít například o změnu v legislativě, politickém prostředí, změny na straně vstupů materiálu nebo například lidského kapitálu. Veškeré vnější vlivy a rizika

přestavují rozdílné zásahy do jednotlivých aktivit samostatného podniku a nejistotu v plánování. Vzhledem k pasivní podobě některých vlivů a rizik, není možné jim zcela zabránit a obecně platí, že každé manažerské rozhodnutí s sebou nese díl nejistoty. Základní členění rizikových faktorů představuje dvě skupiny, a to rizika vnější a vnitřní. Vnitřní rizika jsou spojená s faktory a procesy uvnitř firmy, jako například technicko-technologická rizika, týkající se vývoje a výzkumu nových technologií. Vnitřním rizikem je také selhání zaměstnance nebo manažera. Vnější rizika se vztahují právě ke zmíněnému podnikatelskému okolí. Zuzák (2009) uvádí v rámci makroekonomického prostředí rizika spojená s ekonomickými, technicko-technologickými, výrobními, sociálně-pracovními a další faktory. Z mikroekonomického hlediska se jedná o vlivy konkurence, dodavatelů nebo odběratelů (Fotr, 2010). Právě vliv mikroprostředí je možné formulovat pomocí Porterova modelu pěti sil, který zahrnuje konkurenty, nové konkurenty, dodavatele, odběratelé a substituty.

Omezení z důvodu nedostatku některého z výrobních faktorů, jako jsou suroviny, materiál, energie nebo pracovní síly, je označované za rizika **výrobní**. Tyto faktory přímo ovlivňují průběh celého procesu výroby a jeho výsledek. Výrobní rizika mohou být dále dělena s ohledem na svůj původ na dodavatelská, která znamenají poruchu dodávky materiálu nebo surovin ze strany dodavatele, nebo rizika **provozní** a operační. **Technicko-technologické** faktory s sebou nesou riziko míry úspěšnosti aplikace výsledku rozvoje, výzkumu a nových technologických postupů, ale také zastarávání společnosti v případě nových produktů a technologie u konkurence. **Ekonomická** rizika znamenají převážně nárůst nákladů s ohledem na tržní ceny vstupů. Podstatný je také úspěch výrobku na daném trhu a jeho konkurenceschopnost, které v sobě zahrnuje rizika **tržní**. Značný podíl mají také rizika **sociálně-pracovní**, která jsou spojená s lidským kapitálem a tudíž s úrovní jednotlivých pracovníků, kde podstatnou úlohu hraje lidský faktor a riziko lidské chyby. Nezanedbatelný je mimo jiné i dopad politické situace na hospodaření firmy. Například stávky, války, teroristické útoky nebo rasové nepokoje znamenají pro společnost rizika **politická** (Fotr, 2010). Tato část práce jmenovala pouze základní a nejčastější rizika, vnějších faktorů, které mají dopad na hospodaření společnost, je výrazně více.

Jakožto přímý dopad některých nebo i více uvedených rizik, dochází k narušení rovnováhy a vzniku pomalé krize, která následně vede k nestabilitě

podnikatelského subjektu. Společnost se dostane do platební neschopnosti, kdy již nemá prostředky na své závazky vůči třetím stranám a zvyšuje se její zadlužení. Finálním výsledkem je finanční krize neboli finanční tíseň podniku. V první fázi se zvyšuje nerovnováha mezi podnikatelským subjektem a jeho okolím, například snížení zájmu zákazníků a prodeje. Další fáze krize již zasahuje i ostatní oblasti a provoz podniku, snižuje se jeho výkonnost, vznikají problémy s komunikací a chaos. Znatelný je také dopad na kvalitu výrobků. Pokud jsou tyto skutečnosti ignorovány a včas nedojde k jejich vyřešení, krize se prohlubuje do finanční oblasti, jelikož náklady podnikatelského subjektu se oproti příjmům zvyšují. Ve třetí fázi krize již společnost nemá dostatečné finanční prostředky pro úhrady závazků dodavatelům, zaměstnancům nebo finančním institucím a dostává se do platební neschopnosti. Pokračování tohoto trendu vede k poslední fázi finanční krize, finanční tísně, kdy je již společnost zcela nelikvidní bez možnosti získání jakéhokoliv dalšího úvěru a nutí podnikatele v úpadku k ukončení své činnosti (Zuzák, 2009).

Způsobů, jak ukončit podnikatelskou aktivitu a existenci firmy, je několik. Tato diplomová práce se podrobněji zabývá problematikou insolvenčního řízení a následného konkurzu společnosti.

2.2 Finanční tíseň

Problematika finanční tísně podnikatele již byla nastíněna v předchozí kapitole. V podstatě se jedná o stav, kdy již podnik nedisponuje dostatečným množstvím finančních prostředků tak, aby byl schopen pokrývat své závazky. V případě, že nedojde k rychlému a správnému řešení finanční tísně a jejich jednotlivých dopadů, hrozí celkový úpadek podnikatelského subjektu.

2.2.1 Příčiny finanční tísně

Mezi příčiny vzniku finanční krize patří vnější vlivy podnikatelského prostředí, kterým se věnovala předcházející kapitola této práce. Levy (1999) považuje za nejčastější důvod finanční tísně špatná manažerská rozhodnutí, značný význam hrají také chyby v účetnictví nebo zhoršující se makroekonomické ukazatelé.

Vedení současných společností může chybně vyhodnotit situaci a výhody určitých příležitostí a postoupí tím vyšší finanční riziko. Tento stav je pro podnik ohrožující a pramení převážně z chybějící nebo nedokonalé investiční politiky

společnosti, kdy se společnost rozhodne pro investici s nízkou návratností, a to i přes skutečnosti, že nedisponuje potřebným množstvím vlastních finančních prostředků a musí se zaúvěrovat. Finanční instituce sice požadují záruky a detailní investiční plán zobrazující vývoj investice, prezentující úspěšnou realizovatelnost transakce. Přesto může dojít k chybnému vypracování business plánu nebo změnám na trhu a vlivům, jako například vznik nové konkurence, které výrazně mění návratnost investice a finální výsledek do záporných čísel. Podnik tak přichází o část svých příjmů, nebo dokonce o veškeré příjmy a není schopen plnit závazky vůči bance. V případě opakovaných prodlev nebo dlouhodobě chybějící úhradě, je každá banka povinna jednat dle svých striktně nastavených pravidel a může dojít až k podání žádosti na insolventnost konkrétního, zadluženého podniku.

Dalším důvodem vzniku finanční tísně podniku může být kreativní neboli tvůrčí účetnictví, kdy je v podstatě manipulováno s účetními výsledky a jednotlivé výkazy jsou „falšovány“ do požadované podoby. Kreativní účetnictví dělíme na dvě základní skupiny. První transformace, nazývána „window dressing“, má za úkol zobrazení příznivější finanční situace a v podstatě nadhodnocení podniku, účetní zvýšení jeho hodnoty, tak aby podnik působil stabilnější a výkonnější. Krupová (2001) uvádí jako příklad zaúčtování vytvářejícího lepší finanční obraz společnosti zkreslení ohodnocení firemního majetku a veškerých aktiv, zařazení dlouhodobých aktiv a závazků mezi krátkodobé a naopak nekorektní zařazení majetku jako aktiva, chybné technické zhodnocení oprav majetku a vystavování fiktivních faktur nebo dodávek zboží a materiálu. Tyto techniky jsou jednodušeji rozpoznatelné a auditor je schopen je častěji odhalit.

Další používanou metodou je mimobilanční účetnictví nebo financování, které má v podstatě za úkol maskování některých podstatných informací. Kroupová (2001, s. 21) definuje tyto transakce jako „*financování případně refinancování podnikových činností, jež se při dodržení zákonných požadavků a existujících účetních zásad nemusí objevit v rozvaze účetní jednotky*“. Používání této metody je motivováno snahou o zatajení určitých finančních rizik, vyhnout se kontrole ze strany regulátorů a dozorčích orgánů, zvýšení ukazatelů finančních analýz, například za účelem získání nebo udržení stávajících i nových úvěrů a obchodních vztahů (Krupová, 2001).

Negativní dopad na hospodaření společnosti a důvod ke vzniku finanční tísně může přinést také vývoj základních makroekonomických ukazatelů.

2.2.2 Předpověď finanční tísně a finanční analýzy

Prevence je vždy jednodušší a méně nákladná než řešení již vzniklé finanční tísně. Nejen pro vlastníka nebo management společnosti, ale také pro obchodní partnery nebo finanční instituce je nezbytné rozpoznat a odhalit nezdravý vývoj a finanční krizi podniku v co nejdřívějším termínu. V ekonomii existuje několik nástrojů pro rozpoznání finanční krize podniku nebo dokonce blížícího se úpadku. Mezi nejčastější patří finanční analýza podniku, která je definována podle finálního uživatele výsledku analýzy. Finanční analýzy jsou převážně zadávané vedením společnosti, vlastníkem nebo věřitelem a podle toho je nutno specifikovat očekávaný cíl analýzy a určit vhodnou metodu a ukazatele. Ekonomické teorie představují spousty způsobů a metod výpočtů podstatných ukazatelů včetně predikcí finančního zdraví podniku a také její členění se může lišit, neboť se touto tematikou zabývalo již mnoho různých autorů (Růčková, 2008). Například Dluhošová (2010) ve své práci člení metody finanční analýzy na dvě základní skupiny:

Matematicko-statistické metody, které jsou převážně využívány k vyhodnocení vývojových faktorů a k určení vazeb a příčinných závislostí v případě delšího časového období;

nebo častěji využívané *deterministické metody*, mezi které patří většinou standardní nástroje pro finanční analýzy současných podnikatelských subjektů. Tyto metody jsou také vhodnější pro kratší období a jejich princip je postaven na vývoji odchylek v jednotlivých navazujících účetních obdobích.

Problematice deterministických metod a jejich dalšímu členění se bude podrobněji věnovat následující text, neboť základní deterministické metody budou také využity pro finanční analýzu podniku Metall Holding Lány a.s. v praktické části této práce. Mezi deterministické metody řadíme horizontální analýzu, vertikální analýzu, poměrovou analýzu, analýzu citlivosti a analýzu soustav ukazatelů.

Obr. 1.1. – Dělení deterministických metod finanční analýzy

Vlastní úprava, zdroj: Dluhošová, 2010

Vertikální analýza, někdy označována také jako analýza struktur, je založena na procentuálním poměru jednotlivých položek na celkové hodnotě vždy v rámci jednoho účetního období.

Pro porovnání dílčích hodnot výkazu v letech, jejich změn a přípravu dlouhodobého odhadu vývoje se využívá *horizontální analýza*, která hodnotí absolutní nebo relativní změny v následujících účetních obdobích.

Jako podpůrný prostředek slouží *analýza citlivosti*, jež pomáhá posoudit určité nejistoty, ke kterým došlo během vyhodnocení hospodářských výsledků podniku.

Další možností je *analýza soustav ukazatelů*, jejíž princip je založen na existenci jednoho základního ukazatele, který se následně rozkládá na další vysvětlující ukazatele. Přestože je tato analýza z matematického pohledu velmi přesná, není v praxi často používaná z důvodů obtížného provedení a ekonomické interpretace.

Poslední, ale hojně využívanou je *poměrová analýza*, která hodnotí soustavy předem definovaných poměrových ukazatelů. Kromě základních vzorců, které slouží k výpočtu finanční stability, rentability, zadluženosti, aktivity nebo likvidity společnosti, existuje také mnoho modelů, jež jsou postavené právě na systému poměrových analýz.

Mezi nejčastěji používané modely pro předpověď finanční tísně právě z řad poměrových finančních analýz patří například Beaverův model nebo Tafflerův bankrotní model, dále pro český trh příznivější Altmanův model nebo Králickův rychlý test.

Beaverův model jehož autorem je Wiliam H. Beaver porovnává vývoj jednotlivých poměrových ukazatelů v rámci profilové analýzy prosperujících firem a podniků, které se nacházejí ve finanční tísní. Beaver pracoval s daty účetních výkazů přesně vybraných podniků v období pěti let, tak že vždy ke každému zkrachovalému podniku přiřadil společnosti s odpovídajícím předmětem podnikání a velikostí (Beaver, 1966).

Nevýhodou této metody může být, že od doby jejího vypracování v roce 1966 došlo k výrazným změnám v hospodářství jakožto celku a ekonomickém prostředí firem. Zařazení výsledků společnosti do prezentovaných hodnot není již přesné, a snížené ukazatelé nemusí v každém případě znamenat bankrot společnosti.

Také z praktického hlediska má tato metoda svá negativa. Pro krachující společnost může být také komplikované vypočtení těchto ukazatelů velmi nákladné a firma, která je aktuálně ve vážné finanční tísní nemusí mít na jejich výpočet dostatek finančních prostředků.

Podle Beaverových výpočtů, byly mezi zdravými podniky a společnostmi, které byly nuceny ukončit svou činnost¹, viditelné rozdíly převážně v následujících poměrových ukazatelích²:

$$= \text{Cash flow} / \text{cizí aktiva}$$

Výsledná hodnota tohoto poměrového ukazatele by u tzv. ekonomicky zdravých podniků neměla přesáhnout rozmezí 0,4 až 0,5. Naopak nižší výsledky, pohybující se kolem úrovně 0 jsou typické po podniky ve finanční tísní, případně krachující. Dokonce u společností, které již několik účetních období nevykazovali žádný zisk a v podstatě pouze hradili své závazky, dochází k záporné hodnotě tohoto ukazatele. Taková firma je ale již ekonomicky zcela neefektivní.

$$\text{Míra zadluženosti} = \text{cizí kapitál} / \text{celková aktiva}$$

Každá ekonomicky zdravá společnost by měla být schopna bez obtíží hradit veškeré své závazky a náklady. Společnost se však dostává do problémů v momentě,

¹ Monitorované problémové firmy byly vybrány z řad společností, které v letech 1954- 1964 zkrachovaly

² Beaver vypočítal cca třicet ukazatelů, které následně porovnával

kdy je její zadluženost vyšší než hodnota vlastních aktiv podnikatele, to znamená, že výše jejich dluhů přerostla úroveň aktiv, nebo ačkoliv závazky nerostou, úroveň aktiv je pro tento druh podnikání nedostatečná. Tento ukazatel neboli míra cizího kapitálu vůči celkovým aktivům prezentuje právě míru zadluženosti společnosti. Pro bankrotující podniky je podle Beaverových záznamů typické zhoršování hodnoty ukazatele zadluženosti převážně ve čtvrtém a pátém roce.

$$\text{ROE} = \text{výsledek hospodaření} / \text{vlastní kapitál (FAF, 2010)}$$

Ukazatel rentability vlastního kapitálu – Return on Equity (dále ROE) představuje výnosnost vlastního kapitálu, který společnost nebo podnikatel vložil do podnikání. Ukazatel ROE zdravých podniků se nachází někde na úrovni od 0,05 do 0,1 a je v podstatě stabilní. Začínající komplikace v hospodaření podniku jsou zřejmě pomocí zvyšující se zadluženosti, k poklesu zisků a zároveň také k poklesu ukazatele ROE. Pokud ukazatel vykazuje záporné hodnoty je možné podnik považovat za krachující. U monitorovaných, bankrotujících společností dosáhl ukazatel v posledním roce úrovně $-0,2$. Takové společnosti ale již nebyly schopné zvrátit krizovou situaci a dostat se z finanční tísně. (Beaver, 1966). ROE je užitečným indikátorem převážně pro majitele firmy, poukazující na nadcházející finanční krizi podniku, ale z ekonomického hlediska má také mnoho nedostatků a tudíž není pro věřitele příliš relevantní. Ukazatel využívá účetní hodnotu vlastního kapitálu, která nemusí být totožná s tržní hodnotou nebo například nezohledňuje inflaci ani náklady spojené s vlastním kapitálem.

$$= \text{Čistý pracovní kapitál (Pracovní kapitál – oběžná aktiva)} / \text{celková aktiva}$$

Pro zdravé podniky je typická konstantní úroveň pracovního kapitálu, kdy je samozřejmě výhodnější jeho vyšší hodnota. V případě, že dojde k výraznému snížení oběžných aktiv nebo dokonce k jejich úplnému nedostatku, dochází také k poklesu pracovního kapitálu na úroveň nula, což věští kritickou situaci podniku.

Posledním podstatným ukazatelem Beaverova modelu je **likvidita 3. stupně**, prezentující kolikrát je podnikatelský subjekt schopen uspokojit své věřitele a jejíž hodnota by měla být co možná nejvyšší. (Grünwald, 2004).

Na základě rozdělení a analýzy tzv. zdravých a problémových podniků je podstaven také **Tafflerův model**³, který se zaměřil na převážně průmyslové podniky krachující v letech 1968 až 1973, jejichž akcie byly dostupné na londýnské burze cenných papírů. Naproti předchozí analýzy však nestanovil poměrově stejný počet zdravých i bankrotujících firem, podniky podnikaly v rozdílných odvětvích a měly také různou velikost. Výsledkem toho modelu je rovnice tvořena čtyřmi ukazateli a definována díky diskriminační funkci.

$$Z = 0,53 R1 + 0,13 R2 + 0,18 R3 + 0,16 R4$$

V případě, kdy je výsledná hodnota nižší než 0,2, je možné v blízké době bankrot podniku očekávat. Pokud je Z větší než 0,3 je riziko bankrotu této společnosti velmi nízké. Naopak tzv. zdravé podniky by však měly vykazovat výsledek vyšší než 1, tzn., že jakákoliv nižší hodnota, přestože ještě není na úrovni hrozícího bankrotu, poukazuje na zhoršenou finanční a hospodářskou situaci takové společnosti (Růčková, 2008).

Jako základní čtyři ukazatele definoval:

zisk před zdaněním / krátkodobé dluhy (R1);

oběžná aktiva / cizí zdroje (R2);

krátkodobé dluhy / aktiva (R3);

a (finanční majetek – krátkodobé dluhy) / provozní náklady (R4).

Oba zmiňované modely však vycházejí ze zahraniční praxe, kdy Beaverův model byl monitorován na podkladě amerických firem. Tafflerův model zase vznikl na území Velké Británie, což přináší rozličné podnikatelské prostředí ve srovnání s Českou republikou a velmi obtížnou aplikaci na české firmy.

Na podobném principu funguje také **Altmanův model**, jenž jeho autor⁴ vytvářel v 60. letech minulého století na základě výsledků cca 60 firem a podnikatelských subjektů kótovaných na NYSE, které byly rovnoměrně rozděleny na

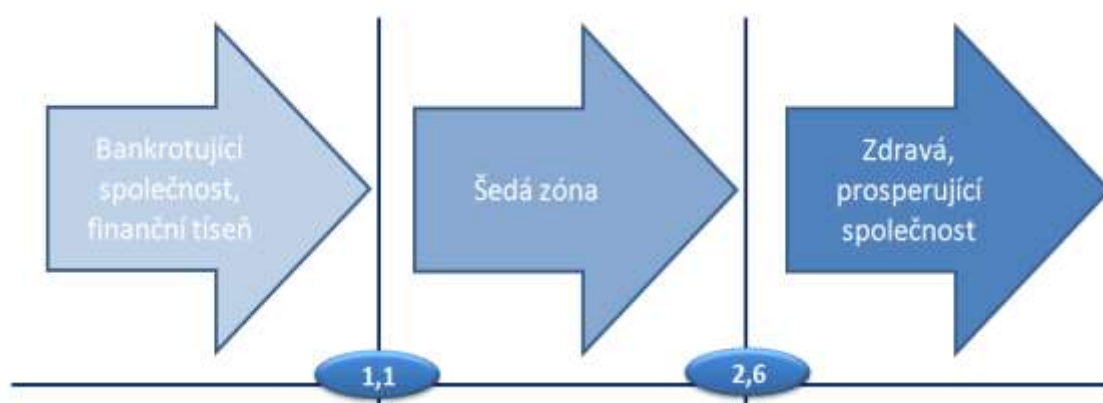
³ Model vznikl v roce 1977 ve Velké Británii, jeho autorem je Richard Taffler

⁴ Edward I. Altman, model představen v roce 1968

podniky prosperující a podniky ve finanční tísní, které dosáhly bankrotu v letech 1946 až 1965. Altman (2000) mezi 22 zkoumanými ukazateli stanovil pět základních pro určení bankrotujících společností. Finální a univerzální verze byla představena v roce 1995 a následně modifikována také pro české prostředí⁵

$$Z_i = 1,2 X_1 + 1,4 X_2 + 3,3 X_3 + 0,6 X_4 + 1,0 X_5 + 1,0 X_6^6$$

V případě že hodnota Z_i dosáhne úrovně nižší, než 1,1 jedná se o společnost ve finanční tísní, jenž hrozí v blízké době bankrot. Naopak výsledná hodnota ukazatele nad 2,6 značí dobrou finanční situaci podniku. Pokud se výsledek nachází v rozmezí 1,1 až 2,6 je velmi obtížné a nejednoznačné hodnotit stávající situaci podnikatele (viz Obr. 1)

Obr. 1.2. – Interpretace výsledné hodnoty Altmanova modelu

Vlastní úprava, zdroj: Růčková, 2008

Altmanův model je častým nástrojem finančních institucí k hodnocení svých klientů. Autor specifikoval základní ukazatele následujícím způsobem:

pracovní kapitál / aktiva celkem (X_1);

nerozdělený zisk / aktiva celkem (X_2);

zisk před zdaněním a úroky / aktiva celkem (X_3);

tržní hodnota vlastního kapitálu / účetní hodnota cizího kapitálu (X_4);

⁵ Hlavní nevýhodou původního modelu bylo jeho zaměření pouze na průmyslové výrobní podniky, došlo k přepracování nových verzí v roce 1983 a 1995, kdy byly změněny poměry jednotlivých ukazatelů a inovován koeficient X_4 a X_5 .

⁶ Ukazatel X_6 doplněn s ohledem na požadavky českého trhu

tržby / aktiva celkem (X5);

závazky po lhůtě splatnosti / celkové výnosy (X6).

V neposlední řadě se tato práce detailně zabývá metodou, která je nazývána **Kralickův rychlý test** (Kralickuv Quick test) vytvořený rakouským ekonomem Peterem Kralickem v roce 1990. Základním principem tohoto modelu jsou čtyři ukazatele monitorující skutečnou hospodářskou situaci. Kromě hospodářského výsledku se zaměřuje na rentabilitu, stabilitu a likviditu podniku měřenou následujícím ukazateli.

$$\text{Kvóta vlastního kapitálu} = \text{vlastní kapitál} / \text{bilanční suma}^7$$

Tento ukazatel hodnotí finanční sílu celého podniku, čímž je myšlena jeho stabilita a dohlíží, aby dluhy společnosti nepřerostly zdravou míru. Za pozitivní výsledek je možné považovat úroveň minimálně 20 %. Negativní ve vývoji stability může být například příliš vysoká hodnota celkových závazků. Přesto ani využívání pouze vlastních zdrojů k financování podnikání, nebo jeho převážná většina není pozitivní, neboť se tím výrazně zhoršuje rentabilita vlastního kapitálu.

Následujícím ukazatelem, který také prezentuje stabilitu, je doba splácení dluhů z cash flow. Je kalkulována doba, za kterou by byl podnikatelský subjekt schopen uhradit veškeré své dluhy při konstantní hodnotě cash flow.

$$\text{Doba splácení dluhů z cash flow} = (\text{cizí zdroje} - \text{krátkodobý finanční majetek}) / \text{cash flow}$$

Doporučená „*lhůta by neměla být delší než 3 roky*“.(Kislingerová, 2008, str. 74).

Další dva ukazatele se zaměřují na rentabilitu podnikatelského subjektu a patří zde rentabilita tržeb a rentabilita aktiv.

$$\text{Rentabilita tržeb} = \text{cash flow} / \text{výkony}^8$$

⁷ Celková aktiva

⁸ Často je zaměňováno se ziskovou marží, která je ale podílem zisku a výkonu

Tento ukazatel je převážně ovlivněn strukturou prodávaného zboží, výší nákladů nebo marží.

$$\text{Rentabilita aktiv (ROA)} = \text{EBIT} / \text{aktiva}$$

Kislingerová specifikuje (2008) ukazatel rentability aktiv představuje reálnou výdělečnou schopnost podnikatelského subjektu, tzn. jak úspěšně a efektivně dochází ke tvorbě zisku. Snahou managementu podniku by mělo být dosažení co nejvyšší hodnoty.

Ukazatel	Výborně 1	Velmi dobře 2	Dobře 3	Špatně 4	Ohrožení 5
Kvóta vlastního kapitálu	> 30 %	> 20 %	> 10 %	> 0 %	negativní
Dobu splácení dluhu z CF	< 3 roku	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
Cash flow v tržbách	> 10 %	> 8 %	> 5 %	> 0 %	negativní
ROA	> 15 %	> 12 %	> 8 %	> 0 %	negativní

Tab. 1.1. – Stupnice hodnocení ukazatelů Kralickova testu

Vlastní úprava, zdroj dat: Kislingerová, 2008

Na základě hodnot jednotlivých ukazatelů jsou podnikatelskému subjektu přiděleny známky (viz tab. 1.1), z jejichž aritmetického průměru je vypočítáno celkové hodnocení.

Obr. 1.3. – Celkové vyhodnocení Kralickova rychlého testu

Vlastní úprava, zdroj dat: Sedláček, 2011

Celkové zdraví a stabilitu podniku značí vyhodnocení testu nižší než 2.

Bez ohledu na vybraný model výpočtu finanční analýzy je nezbytné počítat s vlivy vnějšího a vnitřního prostředí. Není tedy možné rozhodovat pouze na základě číselné analýzy, ale je potřeba zohlednit aktuální tržní prostředí, možné výzvy a příležitosti, dopad sociálních, právních nebo kulturních faktorů. I přestože analytik zná dobře prostředí podniku, může také dojít k situaci, kterou nedokáže predikovat žádná analýza. Jedná se o případ, kdy je společnost sice vysoce profitabilní, ale odvětví nebo ekonomické prostředí ve kterém společnost podniká je v začínající recesi, případně přichází krize. V tomto případě analýza zaznamenává až dopady zmíněné recese na hospodaření firmy. Kromě finanční analýzy je proto dobré sledovat způsoby komunikace svých obchodních partnerů, změny v jejich chování, úroveň a vybavení sídla společnosti a jiných prostor a jiné.

2.2.3 Možná řešení finanční tísně

Finanční problémy s sebou přinášejí také řadu přímých i nepřímých nákladů, které reálně dále snižují tržní hodnotu společnosti. Za přímé náklady je možné považovat například poplatky finančním poradcům, soudům, náklady spojené se zmíněnou analýzou podniku nebo dokonce poplatky za likvidaci a insolvenční řízení, pokud se již situace společnosti nachází na této úrovni. Mezi nepřímé náklady se řadí v první řadě ušlé zisky a ztráty na základě chování partnerů v reakci na aktuální tíživou situaci, jako je například vypovězení nebo nedodržení nasmlouvaných kontraktů. V případě finanční tísně, je zásadní povinností managementu zvážit reálnou situaci firmy. S ohledem na aktuální náklady a likvidační hodnotu podniku musí management včas rozhodnout, zdali je ještě efektivní v podnikání pokračovat a podniknout určitá opatření pro řešení krizové situace. Případně jestli je nutné zcela ukončit podnikatelskou činnost a zahájit likvidaci podniku. Skutečností zůstává, že zájmy majitelů a vedení společnosti mohou být rozdílné se zájmy věřitelů, kdy první strana převážně upřednostňuje rizikovější řešení této situace. Škarpa (2004) ve své dizertační práci uvádí členění na nezáchovná a záchovná řešení finanční tísně podniku v rámci soudních a mimosoudních postupů. Pokud to umožňuje finanční situace a je výhodnější variantou zachování podnikatelské aktivity, může dojít k vyřešení tíživé finanční situace soudní cestou, a to opět **vyrovnáním** nebo **reorganizací**, případně nesoudní cestou, a to **konsolidací** nebo **sanací**. V případě likvidace podniku se jedná o řešení pomocí **konkurzu**, který je soudním postupem, a kterému je věnována hlavní

část této práce. Nezáchovných mimosoudním postupem může být označené **vyrovnání** mezi dlužníkem a věřitelem.

2.3 Úpadek společnosti

Všeobecně je možné za dlužníka považovat osobu, která není schopna plnit své závazky vůči dodavatelům a obchodní partnerům a to tak, že zcela zatavila veškeré proplácení svých peněžitých závazků nebo podstatnou část plateb. Nebo má své závazky po splatnosti déle než 30 dní a to v období delším než 3 měsíce, nebo není schopna splnit některé své závazky výkonem rozhodnutí a exekucí, případně nesplnila povinnost uloženou insolvenčním soudem, aby doložila seznamy dané zákonem § 104 odst. 1 (Insolvenční zákon, 2006).

Důležitým krokem je, aby si management, případně vlastníci společnosti včas uvědomili, že se firma nachází v platební neschopnosti⁹. Z účetního hlediska dochází k platební neschopnosti podnikatelského subjektu v momentě, kdy dluhy právnické nebo fyzické osoby přesáhnou hodnotu majetku společnosti a nejsou schopni svými aktivy pokrýt veškeré závazky. Je možné předpokládat, že hlavním cílem zákona stanovujícího tuto definici je snaha o co nejrychlejší řešení situací, kdy se společnost dostane do finanční tísně a přesně definovat vznik povinnosti na podání návrhu pro zahájení insolvenčního řízení (Rod, 2007). Zákon o účetnictví (1991) definuje také povinnost evidovat účetnictví každé jednotky nepřetržitě, od začátku existence až do doby zániku každé účetní jednotky. V případě úpadku a insolvence dochází k rozporu se zmíněnými účetními zásadami.

Podnikání nejen v českém prostředí s sebou přináší mnoho úspěchů a možností. Ve stejné míře ale obnáší značné množství rizik, která mohou vést až k pádu firmy. Každý podnikatel by měl být na tuto možnost připraven a s ohledem na svou závislost na třetích stranách a dalších podnikatelských subjektech, pravidelně monitorovat své výsledky hospodaření. Jak již bylo zmíněno, krize začíná nerovnováhou mezi podnikatelským subjektem a jeho okolím. Negativní vliv vedoucí ke vzniku krize mohou mít také problémy v interních systémech společnosti. V případě, že nerovnováha pokračuje a vedení podniku včas nezasáhne, dochází

⁹ K platební neschopnosti dochází také u osob, které nejsou podnikatelské subjekty a to v případě, že subjekt má dva a více věřitelů, jejichž pohledávky jsou po splatnosti více jak 30 dní a je zjevné, že dlužník je nebude schopen splácet své dluhy.

k dalšímu rozšíření nerovnováhy a následně až k insolvenční podniku. Pokračující krize ovlivňuje mimo jiné už i finanční oblasti. Firma, jejíž náklady převyšují aktuální příjmy, postrádá finance na platby dodavatelům, plnění svých závazků vůči bankovním subjektům, jako jsou například splátky úvěrů. Je nutno také počítat s určitým zpožděním finančních ukazatelů a jejich identifikace vznikající krize. Často k ní dochází až v momentě, kdy je již společnost v platební neschopnosti. S ohledem na provoz podniku může také například dojít ke snížení výroby a zkrácení pracovní doby. Pokračování činnosti podnikatelského subjektu v této situaci je možný pouze na úkor ztráty veškerých aktiv a tudíž ukončení veškeré podnikatelské aktivity je z ekonomického pohledu opodstatněné. (Zuzák, 2009)

2.3.1 Historický pohled na legislativu úpadku

Již v historii bylo hospodaření zasaženo otřesy ekonomického života a nezdary na poli činnosti různých drobných živnostníků, kupců nebo řemeslníků, případně malých i větších firem. Spolu se snahou o vykonávání podnikatelské aktivity lidstva na jakékoliv úrovni, dochází také k úpadkům, které jsou nedílnou součástí ekonomické historie. První náznaky úpadku a jeho řešení je možné nalézt již v římském právu. Následně byla tato problematika upravena v období vlády byzantského císaře Justiniána. Hlavní zásadou byla snaha o co nejvyšší možné uspokojení všech věřitelů pomocí prodeje majetku dlužníka mimo podnik, například v místním kostele pod dohledem tzv. *curatora*. Pokud byl majetek dlužníka dostačující, byla rozprodána pouze jeho potřebná část. Pokud tomu bylo naopak, to znamená, že dluhy převyšovaly hodnotu majetku, nebo byly dokonce vyšší, došlo k prodeji kompletního majetku dlužníka a vzniku insolventního stavu. Ke změně došlo v období středověku, kdy legislativa italských a severoněmeckých měst začala přihlížet k zájmům všech věřitelů s ohledem na poměr jejich nároků.

V historii Českých zemí se problematika úpadku a konkurzu začíná objevovat přibližně v 30. letech 17. století a v následujícím desetiletí spolu s rozvojem soudní praxe dochází také k úpravě této legislativy. Schellerová (2004) považuje za podstatný mezník rok 1637, kdy byla z dosud jednotného soudního zřízení vyčleněna otázka konkurzů pomocí císařské deskriptivy a místodržitelského patentu. Uvedené dokumenty zaručovaly povinnost projednat v té době mnoho předluženým

pozůstalostí. Na jejich základě mohli věřitelé u soudu přihlásit své nároky a pohledávky.

Dokument Krida-Ordnung z roku 1644, který byl vyčleněn z Novell z roku 1960, je možné považovat za prvotní konkurzní řád na českém území a dále byl v roce 1646 a 1648 doplněn. V té době se objevovaly dva základní pojmy krída a konkurz. Krídu lze v dobové terminologii přirovnat k pojmu vyrovnání. Konkurz již znamenal vzniklý nárok věřitele na určitý, konkrétní majetek. Za celý proces byly zodpovědní zemští úředníci. K vyrovnání docházelo na základě tzv. klasifikačního rozsudku v přesně určeném pořadí, kdy prioritní byly privilegované pohledávky, poté hypotekární věřitelé a ostatní. Soud pouze odhadl hodnotu majetku dlužníka, což vedlo k prosazování vlastních ekonomických zájmů účastníků se úředníků a k nespravedlivému uspokojování věřitelů, kdy „přednější“ věřitelé často získali celou pohledávanou sumu včetně úroků z prodlení a naopak na výraznou část věřitelů se nedostalo. Definitivní konkurzní řád, nazýván také jako Josefínský konkurzní řád, vešel v platnost roku 1781. Jeho příprava, která reagovala na nedostatky Novell a jiných dosud užívaných předpisů, byla velmi komplikovaná a zdoluhavá a trvala v podstatě již od třicátých let 18. století. Tento okamžik je možné považovat za počátek novodobé historie konkurzů a konkurzního práva.

3 Insolvenční řízení a jeho průběh se zaměřením na konkurz

Úpadek neboli insolvence společnosti a podnikatele se projevuje dvěma způsoby. Prvním případem je neschopnost podnikatele splácet své závazky vůči obchodním partnerům. Druhá forma znamená předlužení společnost, kdy peněžní závazky převyšují majetek podnikatele. (Kislingerová, 2010). Tato část práce se teoreticky zabývá pojmem insolvence a insolvenční řízení a mapuje jeho proces.

Oremusová (2009) ve své publikaci představuje základní pojmy problematiky **insolvenčního řízení**, kterým se rozumí soudní řízení, jehož předmětem je úpadek dlužníka, případně hrozící úpadek nebo způsob jeho řešení. **Insolvenční soud** je soud, před kterým probíhá konkrétní insolvenční řízení. U insolvenčního soudu dochází k zahájení insolvenčního řízení na základě podaného **insolvenčního návrhu**. Pojmem **majetková podstata** se rozumí majetek určený k uspokojení dlužníkových věřitelů.

3.1 Právní úprava

Období finanční tísně je pro podnik samo o sobě velmi komplikovanou a nepříjemnou situací, která by se výrazně zhoršila pod neregulovaným nátlakem silnějších věřitelů. Právě pro ochranu obou stran, jak dlužníka, tak věřitele, legislativa stanovuje přesné postupy a řád v případě úpadku společnosti a následného insolvenčního řízení.

Historie konkurzní legislativy se váže na prvorepublikový konkurzní, odpůřící, ale také vyrovnávací řád v roce 1931. Následující hospodářská období a převážně doba centrálně plánovaného hospodářství se však otázkou konkurzu nezabývala vůbec. Problematiku řešení situace společností v konkurzu s sebou přinesl opětovně až vznik podnikatelského prostředí, a tudíž již krátce po období transformace české ekonomiky došlo k přijetí zákona č. 328/1991 o konkurzu a vyrovnání. Nová právní úprava ale nezahrnovala možnost úpadku soukromých osob a tudíž nepodnikatelských subjektů. Přestože se stala důležitým základem pro aktuální právní úpravy, vykazovala také další nedostatek a to v podstatě určitým omezením v řešení tíživé situace podniku, kdy jediným právním východiskem byla likvidace předcházející konkurzem. Vzhledem k těmto nedostatkům došlo v roce 2006 k nahrazení novým zákonem. Aktuálně tuto problematiku upravuje zákon o úpadku a způsobech jeho řešení č. 182/2006 Sb, (dále insolvenční zákon), který specifikuje povinnosti a práva dlužníka, kterému hrozí nebo již došlo k úpadku, a dalších účastníků. Tento zákon pouze nenovelizuje předchozí legislativu, ale zcela monitoruje vývoj na trhu a poskytuje komplexní podklad pro řešení konkurzu na základě vlastních zásad (Adamík, 2003). Podstatným je rozšíření možností řešení tíživé situace podnikatele formou reorganizace nebo oddlužení, které se tak stává spolu s konkurzem základními možnostmi.

Na základě soudního řízení jsou upraveny majetkové vztahy, s cílem zajistit co nejvyšší a spravedlivé uspokojení jednotlivých věřitelů hospodárným a rychlým způsobem. Základním ustanovením zákona o úpadku a způsobech jeho řešení (dále insolvenční zákon) jsou přesně stanoveny tyto zásady, dle kterých je postupováno v případě řešení insolvence soukromých i právnických osob¹⁰:

¹⁰ totožné pro fyzické i právnické osoby

insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn, a aby se dosáhlo rychlého, hospodárního a co nejvyššího uspokojení věřitelů;

věřitelé, kteří mají podle tohoto zákona zásadně stejné nebo obdobné postavení, mají v insolvenčním řízení rovné možnosti;

nestanoví-li tento zákon jinak, nelze práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce;

věřitelé jsou povinni zdržet se jednání, směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon. (Insolvenční zákon, 2006, § 5)

Veškerá data a informace týkající se jednotlivých insolvenčních řízení, dokumentů a spisů, případně informace ohledně insolvenčních správců, dlužníků a zúčastněných osob jsou veřejně dostupné v insolvenčním rejstříku pomocí informačního systému veřejné správy.

3.2 Podání návrhu na insolvenční řízení

K zahájení insolvenčního řízení dochází aktem podání návrhu na insolvenční řízení, které může provést nejen věřitel, ale také samotný dlužník. Je možné říci, že z pohledu dlužníka je výhodnější pokud podá návrh on sám. Nevýhodou takové jednání dlužníka ale může být fakt, že na svou finanční situaci defakto upozorní širší okruh věřitelů. Soud sám není oprávněn podat návrh a může začít vykonávat oprávněnou činnost pouze na základě přijetí písemného, případně i elektronického návrhu třetí stranou. V případě užití elektronické podoby návrhu je nutno mít dokument potvrzen elektronickým podpisem a zaslán na emailovou adresu příslušného soudu. V každém případě je potřeba návrh doplnit také důvodem podání a dostatečně je prokázat. Každý zúčastněný věřitel má možnost podat dle § 105

insolvenčního zákona č. 182 (2006) přihlášku doloženou splatnou pohledávkou vůči věřiteli, pokud je již 30 dní po lhůtě splatnosti a dlužník není schopen tuto pohledávku uhradit. V rámci insolvenčního zákona jsou ale definované pouze pohledávky v peněžité formě. Otázka splatnosti pohledávky je občas nejasná a věřitelé mají

problém s jejím posouzením (Richter, 2008). Nejjednodušší možností je prokázat, že dlužník dosud nedostál svým závazkům, což naznačuje skutečnost, pokud k neplacení dochází déle než tři měsíce. § 143 odst. 3 insolvenčního zákona (2006) umožňuje dlužníkovi reagovat na návrh na insolvenci tím, že se zaváže splatit své závazky do tří měsíců od jejich splatnosti, pokud k jeho neschopnosti splácet došlo zaviněním třetí strany a jejího protiprávního jednání. Dlužník může také napadnout návrh s tím, že se nejedná o úpadek společnosti, jelikož on sám je věřitelem vůči třetí osobě, případně osobám nebo je vlastníkem nějaké nemovitosti, to znamená, že aktuálně sice nedisponuje dostatečným množstvím finančních prostředků, ale má potřebný majetek uložen v pohledávkách nebo hodnotě zmíněné nemovitosti. Richter (2006) také zmiňuje v praxi častou snahu o vylepšení pozice jednotlivých věřitelů navýšením skutečného stavu svých pohledávek nebo popřením nároku jiných dlužníků. Za takové protiprávní jednání jim ale v případě zjištění hrozí sankce až do výše hodnoty pohledávek. Často také věřitelé podávají návrh na osobu, která ve skutečnosti není v úpadku, čímž „uplatní neexistující právo nebo pohledávku k majetku dlužníka“ a dopouštějí se tak protiprávního jednání a poškozování věřitele dle trestního zákona § 256 odst. 2b) z roku 2009. Richter (2008) ve své práci také zmiňuje předpoklad, že věřitelé budou skutečně podávat své návrhy na insolvenci v dobré víře pouze se snahou o úplné nebo alespoň částečné pokrytí svých pohledávek po splatnosti v peněžitě formě.

Je možné říci, že dlužník má v tomto případě situace daleko složitější. Jak již bylo zmíněno, je v jeho vlastním zájmu sám návrh podat a to za účelem jeho vlastní ochrany. Jak uvádím Vosol (2010), dlužník má dokonce „povinnost bez zbytečného odkladu podat návrh na svou insolvenci a to v momentě, kdy se o svém úpadku dozvěděl, nebo se o něm měl dozvědět. Stejně tak tato povinnost vzniká statutárním orgánům nebo likvidátorům dlužníka. V případě, že se tak nestane, jsou tyto osoby zodpovědně za škody vzniklé věřitelům.“ Insolvenční zákon požaduje jakožto součást návrhu také seznam veškerého majetku dlužníka včetně jeho pohledávek a závazků, dále seznam aktuálních věřitelů, kterých si je vědom, zaměstnanců a dokládající

dokumentaci. V případě pohledávek vůči třetím osobám je potřeba přesně uvést jejich výši a dobytnost. Právnícká osoba má povinnost uvést název, sídlo a IČO společnosti. § 134 insolvenčního zákona ukládá povinnost soudu rozhodnout o dlužnickém návrhu na insolvenci do 15 dnů od jeho podání. Stejný § však také uděluje výjimku. V bodě

podání návrhu dochází k rozlišnému vnímání situace z pohledu legislativy, kdy zákon o konkurzu a vyrovnání považuje podání návrhu na konkurz jako definitivní konec existence společnosti. Naopak insolvenční zákon prezentuje podání návrhu jako začátek řešení, které může mít i pozitivní výsledek. Z veřejných stránek Ministerstva spravedlnosti (2010) je zřejmé, že tempo růstu počtu dlužnických návrhů je mírně rostoucí a až o 300 % převyšuje počet věřitelských návrhů. Progresivní vývoj je očekávaný také do budoucna.

Pokud dojde k souběhu více dlužnických návrhů ve stejný čas a zároveň ještě nedošlo k zahájení insolvenčního řízení, postupuje se podle pořadí přijatých návrhů dle jejich doručení. V případě, že ale již soud o návrhu rozhodl a obdrží další návrh, je povinen dle § 107 insolvenčního zákona o tom informovat také všechny ostatní navrhovatele. Soud může odmítnout návrh z důvodu nesplnění potřebných náležitostí, případně vyzvat podávající stranu k doplnění v termínu 7-mi dnů. K zamítnutí ze strany soudu může dojít také z důvodu nedostatečné hodnoty majetku dlužníka. Minimální hodnota však není zákonem stanovena, rozhodnutí je závislé na úsudku jednotlivých soudců. Pokud dosud nedošlo k nabytí právní moci rozhodnutí o úpadku, má navrhovatel nárok jej vzít zpět a opětovně jej podat ve lhůtě 6 měsíců a soud tak zruší rozhodnutí. Téměř okamžitě po vydání rozhodnutí je informace o zahájení insolvenčního řízení zveřejněna v dostupném insolvenčním rejstříku (§ 107 insolvenčního zákona), což ovlivní situaci dlužníka, kdy kromě komplikované platební neschopnosti ztrácí i další obchodní partnery. Richter (2008) poukazuje na skutečnost, že uvedení společnosti v insolvenčním rejstříku může přinést ztrátu podstatných obchodních kontaktů nebo veřejně označuje podnik jako problémový. Rozhodnutí soudu následuje **vyhláškou soudu o zahájení insolvenčního řízení**, zveřejněnou ve lhůtě dvou hodin od soudního přijetí návrhu. Tato lhůta není dodržena pouze ve dnech pracovního volna, nebo pokud zbývá od přijetí návrhu do konce pracovní doby méně než 2 hodiny. Ve vyhlášce musí být uveden vydávající insolvenční soud, navrhovatel, dlužník, termín vydání a zveřejnění v insolvenčním rejstříku a iniciály vydávající osoby. Jak je uvedeno v Insolvenčním zákoně § 101 –

102, odvolání proti vyhlášce není přípustné a soud má povinnost neprodleně předat informaci od zahájení insolvenčního řízení finančnímu a celnímu úřadu, úřadu práce a jiným orgánům dle sídla dlužníka.

3.3 Věřitel insolvenčního řízení

Základní definice popisuje věřitele jako právnickou nebo fyzickou osobu, která má vůči dlužníkovi nějaké pohledávky a snaží se uplatnit svá práva přihlášením své pohledávky u insolvenčního soudu. § 15 insolvenčního zákona ale specifikující věřitelé také jako osoby, jejichž pohledávka vznikla až po zahájení insolvenčního řízení, bez nutnosti podání přihlášky, jako jsou například pohledávky, které vzniknou právě v průběhu řízení. Každý věřitel musí splnit podmínky způsobilosti dle § 19 Občanského soudního řádu. V případě, ztráty způsobilosti dochází k individuálnímu řešení a určení postupů soudní cestou. Soud zde vystupuje vždy samostatně bez ohledu na návrhy jiných věřitelů. Jak uvádí Kotoučová (2010), značný rozdíl je například ve stanovení způsobilosti účastníka k řízení a jeho procesní způsobilosti, kdy nedostatečná platební způsobilost je lehce řešitelná zastoupením osoby v insolvenčním řízení. Věřitelem se může stát také osoba, která je přesvědčena, že má nějaký nárok vůči společnosti v úpadku, a to přestože to hmotné právo popírá. Z důvodu nejednotného výkladu dochází k přezkoumávání všech přihlášek a v případě popření platnosti nároku, věřitel ztrácí nárok na účast v insolvenčním řízení. Celkový počet věřitelů se tak může průběžně během celého řízení měnit. K navrhovateli, který inicioval zahájení řízení, se přidávají další věřitele dle přihlášení a následně je počet zredukován přezkoumáním nároků. Evidování jsou také věřitelé, jenž uplatňují svůj nárok a pohledávky v celém průběhu insolvenčního řízení po insolvenčním správci (Schelleová, 1995). Aktuálním standardem je, že pohledávka v průběhu řízení není vlastněna pouze jedním věřitelem, ale dochází k jejímu podstoupení. Ve finančním sektoru operují organizace, které se zabývají odkupem pohledávek po splatnosti a následně zajišťují její další přeprodej na jiné právnické nebo fyzické osoby. Převod práva věřitele je potřeba doložit nabývacím úředně ověřeným nebo veřejným dokumentem. Dle Holečka (2009) dochází také ke změně věřitele ze zákonných důvodů, kdy změna vlastnictví vyplývá automaticky z právních předpisů a není potřeba ji dokládat dokumentací, ale stačí odkaz na určující legislativu.

3.4 Rozhodnutí o úpadku

V případě, že insolvenční soud získá dostatek důkazů o tíživé finanční situaci dlužníka a pokud dochází k dlouhodobému nesplácení pohledávek v souladu s termíny v insolvenčním zákonu, vydá rozhodnutí o úpadku firmy a to v lhůtě do 15

dnů od podání věřitelského insolvenčního návrhu, nebo do 10 dnů v případě podání dlužníkem. Podstatným obsahem rozhodnutí je výrok oznamující úpadek dlužníka, výzva určená dosud nepřihlášeným věřitelům, nebo termín platnosti rozhodnutí, tzn. od kdy je toto rozhodnutí účinné a jiné. Následuje omezení dlužníka nakládat se svými aktivy. Zároveň, pokud to situace dovolí, dochází k započtení některých pohledávek na základě splněných podmínek dle Insolvenčního zákona a Občanského zákoníků č. 40/1964 Sb.

Věřitel má přihlášenou pohledávku vůči dlužníkovi, kterou získal účinným právním úkonem,

v době, kdy došlo ke vzniku pohledávky nevěděl o úpadku dlužníka,

veškeré splatné pohledávky dlužníka uhradil v rozsahu vyšším než započitatelná pohledávka věřitele.

§ 580 a 581 občanského zákoníku (1964) vysvětluje pojem započtení za předpokladu, že *„se jedná o vzájemný vztah pohledávek neboli dvou souběžných závazků mezi týmiž subjekty“*. Soud jen zcela výjimečně, například v případě podstoupení pohledávky nebo ručení za dluh a převzetí dluhu, umožňuje započtení s třetí osobou.

Zároveň je insolvenční soud povinen rozhodnout o způsobu, jakým bude řešena situace úpadku, který zveřejní samostatně, nebo jej vydá spolu s rozhodnutím o úpadku. Pokud je v případě právní a fyzické osoby vyloučena možnost reorganizace, případně u soukromých osob oddlužení, soud automaticky vydává také rozhodnutí o prohlášení konkurzu.

3.4.1 Moratorium

Moratorium je v současné době legislativně platnou ochranou dlužníka před jeho věřiteli a případným rozhodnutím o úpadku a během jeho trvání není možné úpadek dlužníka vyhlásit. Dlužník tak získává prostor uhradit alespoň část svých závazků, převážně ty, které mají přímý dopad na provoz a vykonávání podnikatelské činnosti a zachování chodu společnosti. V případě že dojde k věřitelskému podání insolvenčního návrhu, může dlužník dle § 115 Insolvenčního zákona (2006) v termínu 15 dnů požádat o vyhlášení moratoria (dlužnický návrh 7 dní) na dobu

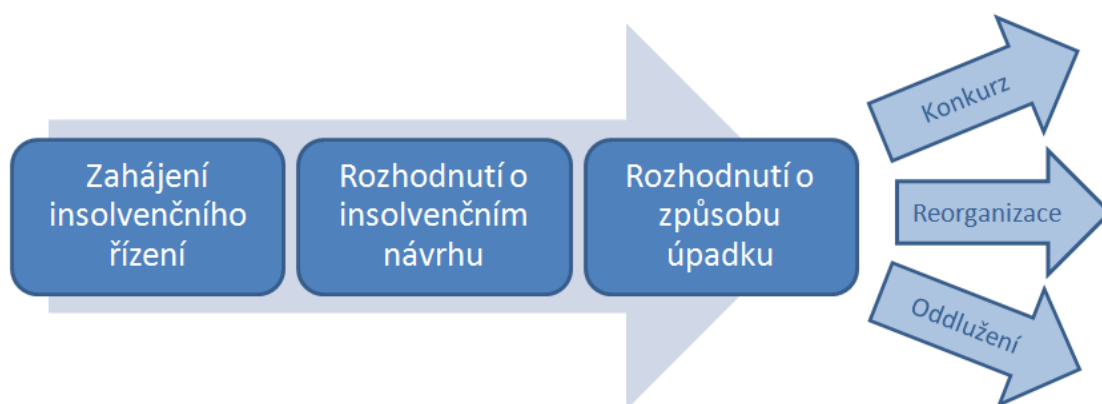
maximálně 3 měsíců, ve které může splácet pohledávky vzniklé v termínu 30 dní před a po vyhlášení moratoria. V této ochranné lhůtě nesmí dojít k vypovězení ani žádných kontraktů s dodavateli nebo odběrateli, které trvají déle než 3 měsíce a věřitelé nemohou započítávat své aktuální pohledávky vůči pohledávkám dlužníka. Jako důvod uvádí webový portál insolvenční řízení.cz (2007) snahu o udržení potřebných finančních prostředků zajišťujících chod společnosti nezbytný převážně pro výrobní podnik. Informace o moratoriu se veřejně nepublikují a podnik tak získává možnost vhodně vyřešit svou tíživou situaci a předejít úpadku. K zániku moratoria dochází uplynutím zákonem stanovené lhůty, nebo jak umožňuje Insolvenční zákon (2006) § 124, „*soudním zrušením na návrh většiny věřitelů, jestliže dlužník uvedl v návrhu na moratorium nepravdivé údaje, nebo vyjde-li za trvání moratoria najevo, že dlužník vyhlášením svého moratoria sledoval nepoctivý záměr, zejména přednostní uspokojení pouze některých jeho věřitelů.*“

3.5 Závěr insolvenčního řízení

Úpadek dlužníka je možné považovat za jednu z nejkomplikovanějších situací v průběhu podnikatelské aktivity společnosti a nesmí se proto podcenit. V momentě rozhodnutí a zahájení insolvenčního řízení dochází k předání rozhodovacích pravomocí osob mimo společnost, jako je insolvenční soud, insolvenční správce nebo jednotliví věřitelé. Za řízení společnosti již nejsou zodpovědní pouze majitelé a management. Veškerá práva a povinnosti všech zúčastněných stran upravuje Insolvenční zákon.

Oddlužení je možné pouze v případě soukromých osob, které aktivně nepodnikají a tato práce, která je zaměřena převážně na řešení finanční tísně podnikatelských subjektů, se otázkou oddlužení již dále nebude zabývat. V případě obchodních společností je možné úpadek řešit nekonkurzním způsobem, který je také nazýván reorganizací, kdy nejsou věřitelé uspokojováni okamžitě, ale závazky jsou hrazeny postupně z výnosů, kterých společnost dosáhla díky pokračující podnikatelské aktivitě. Majetek neboli aktiva společnosti nejsou zpeněžena. Dochází pouze ke změně v kapitálové struktuře podniku. Poslední konkurzní způsob řešení je postaven na uspokojení věřitelů a úhrady závazků díky zpeněžení aktiv podniku, čímž ale dochází k ukončení podnikatelské činnosti. Problematice konkurzu je věnována následující a hlavní kapitola této práce.

Následující schéma zobrazuje tři základní fáze insolvenčního řízení, jehož výsledkem je rozhodný způsob řešení úpadku a to konkurz, reorganizace nebo oddlužení společnosti.

Obr. 2.1. - Průběh insolvenčního řízení

Vlastní úprava, data: Kislingerová, 2010

Podle statistických údajů Ministerstva spravedlnosti ČR vykazuje vývoj v jednotlivých fázích insolvenčního řízení v posledních třech letech zhoršující se hodnoty. V roce 2011 došlo k podání 24 466 návrhů na insolveni, kdy jak již bylo zmíněno, převládaly insolvenční návrhy ze strany dlužníka. V meziročním srovnání došlo k nárůstu o 52 %. Rostoucí tendence je viditelná také v roce 2012 dle dočasných čtvrtletních výsledků, kdy počet podaných insolvenčních návrhů pouze za první pololetí roku 2012 dosáhl počtu 15 840. V roce 2010 bylo zahájeno 16 094 insolvenčních řízení, v roce 2012 to již bylo 24 448 insolvenčních řízení s meziročním nárůstem o 52 %. V roce 2012 lze očekávat meziroční zvýšení počtu zahájených insolvenčních řízení přibližně o 30 %. V roce 2010 bylo 8 004 společností nuceno vydat rozhodnutí o úpadku. V roce 2012 tento počet vzrostl o 76 % a negativní vývoj v počtu společností ve finanční tísní je možné očekávat také v roce 2012 a dle aktuálních výsledků bude předpokládán nárůst od 40 %. V tomto předpokladu ale není zohledněna sezónnost jednotlivých čtvrtletí (viz Tab. 2.1)

Ukazatel	2010	2011	2012	
			1. čtvrtletí	2. čtvrtletí
Podané insolvenční návrhy	16 101	24 466	7 766	8 074
Dlužníkem	13 616	21 549	7 004	7 273
Věřitelem	2 439	2 822	746	796
Zahájená insolvenční řízení	16 094	24 448	7 764	8 072
Rozhodnutí o úpadku	8 004	14 118	4 686	5 168
Návrhy na moratorium	12	12	5	1
Povolená oddlužení	5 902	11 614	3 924	4 537
Povolené reorganizace	19	17	4	3
Počet prohlášených konkurzů	1 948	2 229	574	595

Tab. 2. 1. – Statistika počtu insolvenčních událostí v letech 2010 – 2012

Vlastní úprava, zdroj: statistika Ministerstva spravedlnosti

3.5.1 Reorganizace

Ministerstvo spravedlnosti (2010) uvádí v rámci insolvenčního zákona reorganizaci jako jednu z nejatraktivnějších možností, jak vyřešit úpadek podnikatelského subjektu z pohledu dlužníka i věřitele. Přesto je toto východisko dosud málo v praxi využíváno. Tato varianta je příznivější pro dlužníka i jeho zaměstnance. V případě, že dojde k ozdravení a obnovení podnikání je zajímavá také pro věřitele. Insolvenční zákon (2006, § 316) odst. 1 reorganizaci přesně definuje jako *„zpravidla postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužnickova podniku, zajištěné opatřeními k ozdravení hospodaření tohoto podniku podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů“*.

Český insolvenční zákon vycházel v případě legislativy reorganizace z americké právní úpravy, jejímž základem je defakto dohoda mezi dlužníkem a věřiteli. Jak uvádí Richter (2008), přestože česká legislativa převzala značnou část náležitostí problematiky reorganizace, liší se v zásadních otázkách, jako je například míra účasti dlužníka na řízení reorganizace.

I přes patrné výhody je toto východisko dosud v praxi českého trhu málo využíváno. V roce 2011 to bylo pouze 17 reorganizací schválených soudem na území České republiky. Za první pololetí roku 2012 dokonce pouze 7. Daleko vyšší je počet podniků, které ukončily svou podnikatelskou aktivitu rozhodnutím o konkurzu, což je značně bolestivější metoda, která znamená mimo jiné také ztrátu mnoha pracovních míst. Počet soudně prohlášených konkurzů fyzických nebo právnických osob se v letech 2010 a 2012 pohyboval na úrovni 2000 a podobný výsledek lze očekávat také za celý rok 2012 (viz Tab. 2.1). Z tohoto důvodu je také konkurz stěžejním termínem celé této práce.

3.6 Konkurz

Konkurz je jedním ze způsobů řešení finanční tísně podniku, kdy dochází k ukončení podnikatelské činnosti firmy, zpeněžení majetku společnosti za účelem alespoň částečného uspokojení pohledávek věřitelů a následně k likvidaci firmy.

3.6.1 Teoretický a právní pohled na konkurz

Pojem konkurz je odvozen z původně latinského výrazu „concursum creditorum“ (Leccos, online), jež se dá přeložit jako sběh věřitelů. Přestože je konkurz jedním z nejnepříjemnějších způsobů jak řešit finanční tíseň a úpadek společnosti, neboť dochází k ukončení aktivit dlužníka, jenž má přímý dopad na mnoho zúčastněných, patří k nejčastěji užívané formě. Podle insolvenčního zákona (2006, § 244) během řízení dochází k prodeji majetků dlužníka a následnému uspokojení pohledávek věřitelů v poměrné části.

K rozhodnutí o konkurzu dochází z důvodu nesplnění následujících podmínek stanovených insolvenčním zákonem (2006, § 316) pro povolení reorganizace, čímž se konkurz stává jediným možným řešením finanční tísně.

„Dlužníkem je právnická osoba v likvidaci, obchodník s cennými papíry nebo osoba oprávněná k obchodování na komoditní burze podle zvláštního právního předpisu;

celkový obrat dlužníka podle zvláštního právního předpisu za poslední účetní

období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň částku 100,000.000 Kč, nebo zaměstnává-li dlužník nejméně 100 zaměstnanců v pracovním poměru; ustanovení odstavce 3 tím není dotčeno;

dlužník společně s insolvenčním návrhem nebo nejpozději do 15 dnů po rozhodnutí o úpadku předložil insolvenčnímu soudu reorganizační plán přijatý alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů počítanou podle výše jejich pohledávek a alespoň polovinou všech nezajištěných věřitelů počítanou podle výše pohledávek, omezení podle odstavce 4 se nepoužije“.

Dosáhnout těchto kritérií je pro většinu podniku v úpadku nereálné. Proto české právo, které takto znevýhodňuje možnost řešení krize společností reorganizací, eviduje nadměrné množství podnikatelských subjektů v konkurzu. Účinky konkurzu nastávají v momentě zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkurzu v insolvenčním rejstříku, které vydává spádový Krajský soud.

Rozhodnutí o prohlášení konkurzu je rozhodným datem pro zahájení správy insolvenčního správce, který je od tohoto dne oprávněn nakládat s majetkovou podstatou společnosti v konkurzu. Jelikož nedochází k ukončení podnikatelské aktivity, správce se podle zákona o insolvenčních správcích (§ 18a odst. 2) také stává oprávněným řídit podnik namísto stávajícího vedení. Je ale plně na jeho rozhodnutí, do jaké míry bude do řízení podniku zasahovat. Správce je ale povinen se zcela řídit pokyny soudu a věřitelského výboru. Insolvenční zákon (§ 250) dále uvádí, že k tomuto dni se mění veškeré nesplatné pohledávky vůči dlužníkovi na splatné.

Mezi hlavní úkoly insolvenčního správce patří inventura a soupis majetkové podstaty, její ocenění a následné zpeněžení. Dále správce eviduje a prověřuje přihlášené věřitele, a připravuje list věřitelů, neboli list přihlášených pohledávek.

3.6.2 Konkurz z účetního pohledu

Princip účetních výkazů je postaven na nutnosti dodržování účetních zásad proto, aby byla evidence výsledků hospodaření srozumitelná a čitelná také pro externí osoby a uživatele. Základním požadavkem je zásada věrného a poctivého zobrazení,

dále aktuální princip a zásada nepřetržité doby trvání účetní jednotky. Jejich korektní a přesná aplikace poskytuje údaje pro manažerská rozhodnutí veškerých podnikatelských subjektů.

Povinnost vést účetnictví nezaniká v momentě vyhlášení o úpadku, pouze zodpovědnost za vedení účetní evidence a sestavování výkazů hospodaření přechází na insolvenčního správce. Ani prohlášením o konkurzu nezaniká firma jakožto účetní jednotka, na kterou se i nadále vztahují všechny zákony o účetnictví a ostatní účetní předpisy.

Závaznou legislativou pro vedení účetnictví je v období insolvenčního řízení a konkurzu i nadále:

Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších novel (převážně v otázkách účetních závěrek, inventarizací a oceňování);

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, jež jsou podnikateli účtujícími v podvojném účetnictví v platném znění;

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Veškerý majetek společnosti, včetně jejích závazků, zůstává hlavním předmětem účetních záznamů. Přestože je existence podniku v blízkém výhledu ohrožena, povinnost dodržovat základní předpisy a povinnosti týkající se vedení účetnictví a účetních závěrek je stále nezbytná. Dochází pouze k porušení principu periodických účetních období, jelikož účetní závěrky v řádném termínu je potřeba doplnit také mezitímními nebo mimořádnými účetními závěrkami (zákon o účetnictví, § 17).

Ke dni předcházejícímu dni, kdy nastaly účinky konkurzu, zajistí insolvenční správce mezitímní nebo mimořádnou účetní závěrku podle § 277 odst. 3 a 4 (Insolvenční zákon, 2006). V případě mezitímní závěrky, na rozdíl od dřívější mimořádné účetní závěrky, zde nevystává zákonný požadavek na inventuru. Fyzická inventura je ale přesto nezbytná pro pravdivý soupis majetkové podstaty, který je insolvenční správce povinen sestavit. Inventarizaci upravuje § 29 a § 30 (zákon o účetnictví, 1991), a dále v podzákonných normách. Cílem inventarizace je kontrola

reálného stavu majetku a závazků a následné zjištění skutečné aktuální ceny. Během srovnání fyzického a účetního stavu dochází převážně ke značným rozdílům v případě evidence drobného majetku, který s ohledem na hodnotu jednotlivých položek nemusí být v účetnictví evidován, ale jako celek již může mít podstatnou hodnotu. Jelikož zákon neupravuje legislativu pro inventuru drobného majetku, nevzniká dlužníkovi povinnost ji provádět. Zaevidovaný drobný majetek v rámci insolvenčního řízení se účetně převede ze zásob do dlouhodobého majetku a zanesení do výnosů. Pohledávky, které jsou také součástí majetkové podstaty musí být potvrzeny konfirmačním dopisem ze strany dlužníka, na jehož základě je možné pohledávku vymáhat bez nutnosti doložit jiný právní titul ke vzniku pohledávky (Mullerová, 2011).

Inventarizaci následuje zjištění skutečné hodnoty majetkové podstaty, které je jednou z nejdůležitějších fází insolvenčního řízení. Ocenění v insolvenčním řízení se řídí zvláštními předpisy o oceňování. Finálně zjištěná hodnota ale nemá žádný dopad na účetnictví. Z pohledu insolvenčního zákona je podstatné ocenění ke dni, kdy je vystavena účetní závěrka v souladu s § 17 zákona o účetnictví. Přestože ocenění skutečně odpovídá reálné ceně, nedá se předpokládat, že společnost získá prodejem celou částku. S ohledem na co nejrychlejší prodej dochází ke snížení pod cenu položky. V tomto případě se jedná o ceny likvidační hodnoty. Likvidační cena je velmi cennou informací v procesu konkurzu, před provedením transakce se však v účetnictví neeviduje a je používána pouze pro účely rozpočtové insolvenční rozvahy. Uvádění likvidační ceny v zahajovací rozvaze by mohlo ve větší míře vést k dalšímu snížení prodejní ceny majetkové podstaty.

Dalším zákonným požadavkem je sestavit účetní závěrku ke dni předcházející rozhodný den o konkurzu a rozhodný den o ukončení konkurzu.

3.6.3 Majetková podstata

Insolvenční zákon (2006, § 205 a 206) přesně definuje, které věci mohou tvořit majetkovou podstatu dlužníka. Podle § 205 a 206 se jedná zejména o *„peněžní prostředky, věci movité a nemovité, podnik, soubor věcí a věci hromadné, vkladní knížky, vkladní listy a jiné formy vkladů, akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry anebo jiné listiny, jejichž předložení je nutné k uplatnění práva, obchodní podíl, dlužníkovy peněžité i nepeněžité pohledávky, včetně pohledávek podmíněných a pohledávek, které dosud nejsou splatné, dlužníková mzda nebo plat, jeho pracovní*

odměna jako člena družstva a příjmy, které dlužníkovi nahrazují odměnu za práci, zejména důchod, nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, stipendia, náhrady ucházejícího výdělků, náhrady poskytované za výkon společenských funkcí, podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci, další práva a jiné majetkové hodnoty, mají-li penězi ocenitelnou hodnotu, případně příslušenství, přírůstky, plody a užitky majetku výše uvedeného. “

V zájmu uspokojení co největšího počtu věřitelů je nezbytné připravit, ohodnotit a rozdělit majetek dlužníka. Majetkovou podstatu eviduje a zjišťuje vždy jedině insolvenční správce, případně předběžný správce insolvenčního řízení. Dlužník a statutární orgány společnosti musí spolupracovat s insolvenčním správcem a řídit se jeho pokyny, a to i v případě, že osoba ukončila svoji funkci člena statutárního orgánu v termínu tři měsíce před zahájením tohoto insolvenčního řízení. Insolvenční správce je také jedinou osobou, která může jakkoliv nakládat s majetkovou podstatou. Okamžikem zahájení insolvenčního řízení dlužník ztrácí nárok nakládat se svým majetkem, který by se mohl stát součástí majetkové podstaty. Přesto zůstává dlužník stále vlastníkem majetku pouze s omezeným dispozičním právem. V případě, že je dlužník v nějaké formě spoluvlastnického vztahu, započítává se do majetkové podstaty vždy pouze jeho podíl majetku. Do majetkové podstaty spadá také majetek zatížený zajišťovacím právem. Naopak jakožto součást majetkové podstaty není uváděn například majetek, který je v opatrovnictví nebo skladován dlužníkem jakožto detentorem. Dále zde nenáleží také osobní majetek orgánů právnických osob, a celkově majetek, který nepodléhá exekuci dle zákona. Na základě rozhodnutí může dojít také k vyjmutí konkrétního majetku nebo věci z majetkové podstaty správcem, a to i přestože splňuje zákonné požadavky, ale jeho hodnota je pro věřitele nulová. Slabým článkem je aktuální nedostatečná legislativní opora pro mezinárodní insolvenční řízení v českém právním řádu. Platný insolvenční zákon tuto problematiku vůbec nereflektuje. Richter (2008) ve své publikaci zmiňuje možnost vycházet v případě řízení se zahraničními účastníky z nařízení o úpadkovém řízení, vydaném v květnu 2000 Radou Evropského společenství č. 1346/2000.

Základním podkladem insolvenčního správce při kompletaci majetkové podstaty je seznam aktuálního majetku dlužníka, který dlužník přikládá k návrhu na

svou insolvenci, nebo k jeho sestavení a předložení je vyzván rozhodnutím soudu. Z časového hlediska porřízení majetková podstata obsahuje veškerý majetek, který dlužník vlastnil v momentě oficiálního zahájení insolvenčního řízení, případně který získal v jeho průběhu. Pokud došlo k podání návrhu ze strany věřitele, týká se to také majetku vlastněného dlužníkem ve chvíli, kdy bylo vydáno rozhodnutí o úpadku na základě předběžného opatření insolvenčního soudu. Toto nařízení by mělo předejít protiprávním převodům a prodejům stávajícího majetku a poškozování věřitelů. Povinností insolvenčního správce je zkontrolovat a prověřit správnost a kompletnost seznamu majetku, který připravil dlužník. Dlužník je povinen správci poskytnout veškerou podporu a přístup k majetku. Po celou dobu ověřování majetkové podstaty si správce vede protokol, jenž je následně předán veškerým zúčastněným, insolvenčnímu soudu, věřitelskému výboru a dlužníkovi. Na základě prověřování majetku dlužníka, je vystaven finální soupis majetkové podstaty, ve které insolvenční správce eviduje veškerý majetek v souladu s požadavky majetkové podstaty vždy jednotlivě po položkách s umožněním snadně identifikovat majetek. Pokud je zcela zřejmé, co vše v momentě zápisu náleží do určitých souborů věcí, nebo například celého podniku, je možné jej uvést jako jednu položku. Dlužník také potvrzuje správnost tohoto seznamu majetku.

Z účetního pohledu můžeme definovat majetkovou podstatu jako hodnotu aktiv, kterou do podniku vložili vlastníci a která dosud přetrvává, včetně vkladů investorů, zisků využitých na chod podniku nebo ostatní aktiv, která je možné vyčíslit v penězích. Účetně je tato částka zaevidována jako vlastní kapitál. Hlavním cílem vedení každé společnosti by mělo být tuto hodnotu co nejvíce navyšovat. Pro potřeby ocenění majetku je v tomto případě nejčastěji využívána obvyklá cena, nebo je možné přizvat k ocenění znalce. Pokud však dochází k prodeji majetkové podstaty pouze jediné osobě, nebo pokud je tento majetek předmětem záruky, je znalecký posudek nezbytný a právně vyžadovaný. Vzhledem k rozdílům v evidenci podnikového majetku existují tři různé skupiny aktiv: aktiva, která jsou uvedena v rozvaze i v soupisu majetku; aktiva pouze v rozvaze a aktiva pouze v soupise majetku pro účely majetkové podstaty. Komplikace mohou nastat v zaúčtování a evidenci drobného majetku, kdy jsou časté rozdíly mezi účetnictvím a soupisem.

K následnému zpeněžení majetkové podstaty může dojít pomocí dražby, přímým prodejem mimo dražbu nebo prodejem v rámci ustanovené občanským soudním řádem o výkonu rozhodnutí.

O způsobu prodeje majetkové podstaty rozhoduje věřitelský výbor a doporučí jej insolvenčnímu správci, který k němu musí závazně přihlížet. Za transparentní a často používaný postup je považována dražba, upravena § 287 insolvenčního zákona, která nepodléhá schválení insolvenčního soudu

3.7 Postavení věřitele a uspokojení pohledávek

Postavení věřitele závisí na typu pohledávky vůči dlužníkovi v konkurzu. Přestože se jedná o často používaný pojem v problematice insolvenčního zákona, příslušná legislativa neuvádí jeho definici. Občanský zákoník (§ 488) představuje pohledávku jako „*právo na plnění od dlužníka a dlužníkovi vzniká povinnost plnit*“.

Právě snaha o uspokojení pohledávek věřitele vůči dlužníkovi je primárním důvodem vzniku problematiky konkurzu a celého insolvenčního řízení.

V případě konkurzu je možné rozdělit uspokojování pohledávek z časového hlediska na tři základní skupiny:

pohledávky *uspokojené před rozvrhem*, tzn. pohledávky za majetkovou podstatou, pohledávky jim postavené na roveň nebo zajištěné pohledávky;

uspokojení v rámci rozvrhu, které zahrnuje nezajištěné pohledávky, neuspokojené části zajištěných pohledávek nebo sporné a podmíněné pohledávky

jako poslední z časového hlediska dochází k *uspokojení mimo rozvrh*, kde jsou zahrnuty podřízené nebo zůstatkové pohledávky.

V této kapitole budou přestaveny jednotlivé druhy pohledávek a jejich právní úprava.

3.7.1 Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky rovné pohledávkám za majetkovou podstatou

Pohledávky za majetkovou podstatou vznikají v průběhu insolvenčního řízení. Tento druh pohledávek je uspokojen přednostně v plné výši a je možné je uhradit

kdykoliv v probíhajícím insolvenčním řízení (Insolvenční zákon, 2006, § 168). Nejčastěji jsou zde řazené výdaje insolvenčního správce v návaznosti na proces insolvenčního řízení, udržení majetkové podstaty a jeho správu, tzn. náklady na vedení účetnictví, poplatky za soudní odhad majetku a další náklady spojené s prodejem majetkové podstaty, náklady spojené věřitelským výborem, odměny insolvenčního správce, náklady likvidátorů společnosti, archivací dokumentace po ukončení konkurzu a jiné. Uspokojení pohledávek rovných pohledávkám za majetkovou podstatou probíhá obdobným způsobem. Insolvenční zákon (2006, § 169) přesně definuje pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou jako „*pracovněprávní pohledávky dlužníkůvých zaměstnanců, pokud zákon ohledně některých z nich nestanoví jinak, pohledávky věřitelů na náhradu škody způsobené na zdraví, pohledávky státu - úřadů práce za náhradu mzdy vyplacené zaměstnancům a za prostředky odvedené podle zvláštních právních předpisů, pohledávky účastníků z penzijního připojištění se státním příspěvkem, pohledávky věřitelů na výživném ze zákona, náhrada nákladů, které třetí osoby vynaložily na zhodnocení majetkové podstaty, mají-li z toho důvodu proti dlužníku pohledávku z bezdůvodného obohacení, pohledávky věřitelů vzniklé za trvání moratoria vyhlášeného před zahájením insolvenčního řízení ze smluv podle § 122 odst. 2, bylo-li insolvenční řízení zahájeno ve lhůtě 1 roku od zániku moratoria, další pohledávky, o kterých tak stanoví tento zákon*“.

K uplatňování těchto pohledávek nedochází na základě podání přihlášky, to znamená, že nejsou vedeny ani v listu věřitelů. K jejich vzniku a následnému uplatňování dochází za přesně vymezených podmínek a pořadí stanoveným insolvenčním zákonem (2006, § 296, 297 a 305) ještě před rozvrhovým rozdělením zisku z prodeje majetkové podstaty a tito věřitelé nemají své zástupce ve věřitelském výboru. Kotoučová (2010) uvádí, že ke krytí takových pohledávek by mělo dojít v plné výši, pokud to umožňuje výše zisku z prodeje nemovitosti, případně může dojít také k hrazení ze složené zálohy na náklady insolvenčního řízení. Pokud ani tato částka není dostačující, je použita posloupnost pohledávek uvedená v insolvenčním zákonu § 305 odst. 2.

3.7.2 Zajištěné pohledávky

Tyto pohledávky jsou specifické zajištěním konkrétní pohledávky určitou věcí dlužníka, právem nebo jiným majetkem dlužníka uvedeným v majetkové podstatě. Věřiteli vzniká právo k úhradě prodeje zajištěné věci. K uspokojení dlužníků, kteří mají v jištění stejný majetek, dochází v pořadí, v jakém vznikl důvod pro zajištění z právního pohledu. Budín (2007) uvádí, že oproti dřívější právní úpravě, mají nárok na uspokojení zajištění tímto způsobem i věřitelé, kteří nabyli práva v období dva měsíce před termínem podání insolvenčního návrhu. Aby byla pohledávka uznána, musí věřitel podat přihlášku v čas a v souladu s požadavky insolvenčního soudu. Kotoučová (2010) ve své práci zmiňuje povinnost splnit podmínky a náležitosti požadované vzhledem k různým typům formy zajištění. Pokud nedojde ze strany věřitele k včasnému přihlášení zajištěné pohledávky do konkurzu, musí se smířit se skutečností, že v případě prodeje zajištěné věci nebude uspokojen vůbec, neboť dle § 285 odst. 1 (Insolvenční zákon, 2006) „zpeněžením majetkové podstaty zanikají v rozsahu, v němž se týkají zpeněženého majetku veškeré účinky nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce, stejně jako věcná břemena, která zatěžují zpeněžovaný majetek a která jsou podle ustanovení tohoto zákona v insolvenčním řízení neúčinná“. Zároveň také podle § 299 odst. 2) stejného zákona dojde k zániku zajištění pohledávek zajištěných věřitelů. Je tedy v zájmu věřitele uplatnit svá práva a podat přihlášku, jinak je zisk z prodeje zajištěného majetku rozdělen mezi ostatní zajištěné věřitele. K opačné situaci může dojít v případě, že zisk z prodeje nedosáhl požadované výše k uspokojení pohledávky zajištěného věřitele a jak uvádí Pacht (2008) zbývající část, po odečtu nákladů, je započtena do rozvrhu a věřitel je tak plně uspokojen v rozvrhové části stejně jako v případě ostatních nezajištěných věřitelů.

K uspokojení zajištěné pohledávky dochází taktéž před rozvrhem a věřiteli, který má přihlášenou zajištěnou pohledávku, je uhrazena částka z prodeje zajištění v plné hodnotě dluhu po odečtení nákladů spojených se správou (maximální 4 %), zpeněžením (maximální 5 %) a odměny insolvenčního správce (2 %). § 298 odst. 3 (Insolvenční zákon, 2006) přesně stanovuje výše uvedené limity odečtu nákladů ze zisku zpeněžení zajištěné nemovitosti. Insolvenční správce je povinen akceptovat pokyny zajištěného věřitele. Výjimkou je situace, kdy se správci podaří prodat

předmět zajištění za vyšší cenu a výhodněji než by tomu bylo, pokud by postupoval v souladu s pokyny zajištěného věřitele (Kotoučová, 2010).

3.7.3 Pohledávky nezajištěných věřitelů

Tyto pohledávky jsou někdy označovány také jako klasické a k jejich uspokojení dochází po již zmíněné úhradě pohledávek za majetkovou podstatou, pohledávek rovných pohledávkám za majetkovou podstatou a pohledávek zajištěných, na základě rozvrhového usnesení podle § 306 insolvenčního zákona. Jedná se v podstatě o všechny ostatní registrované pohledávky vyplývající z obchodní činnosti dlužníka, jako je například plnění kupní smlouvy.

Insolvenční správce je povinen připravit rozvrhové usnesení na základě listu přihlášených věřitelů. Jak stanovuje insolvenční zákon (2006, § 306) „*po právní moci rozhodnutí o schválení konečné zprávy předloží insolvenční správce insolvenčnímu soudu návrh rozvrhovaného usnesení, v němž uvede, kolik má být vypláceno na každou pohledávku uvedenou v upraveném seznamu přihlášených pohledávek*“. Následně insolvenční soud přezkoumá věcnou správnost návrhu a dojde k uspokojení věřitelů z výnosu z prodeje majetkové podstaty poměrně k výši jejich pohledávky. Kotoučová (2010) ve své práci uvádí skutečnost, že ve srovnání s dřívější legislativou, si jsou všechny nezajištěné pohledávky věřitelů rovnocenné a přistupuje se k nim stejným způsobem bez ohledu na skutečnost, že je pohledávka zůstatková nebo podřízená. K vydání rozvrhového usnesení může dojít i v případě kdy jsou některé pohledávky podmíněné nebo sporné. Vyrovnání zmíněných věřitelů Zelenka (2008) upřesňuje tak, že částka pro výplatu podmíněné nebo sporné pohledávky není vyplacena spolu s ostatními, ale je uložena v soudní zástavě až do doby, kdy odpadnou překážky pro výplatu. Tato možnost výrazně urychluje celý proces insolvenčního řízení a zvyšuje uspokojení věřitelů, kdy se nemusí čekat na vyřízení jedné sporné pohledávky a jak uvádí Kozák (2006) dopomáhá k rychlému plnění převážně majoritních věřitelů. Zákon dokonce uvádí za určitých podmínek a souhlasu věřitelského výboru (Pachl, 2008) připravit částečný rozvrh proto, aby nedocházelo k dalšímu zpoždění pokrytí korektních pohledávek.

3.7.4 Pohledávky neuspokojoované v insolvenčním řízení

Kotoučová (2010) ve své práci poukazuje také na pohledávky, k jejichž uspokojení nedochází v žádném ze způsobu řešení úpadku společnosti a tudíž ani v případě konkurzu. Charakteristiku těchto pohledávek uvádí § 170 (Insolvenční zákon, 2006) a patří zde například úroky a poplatky z prodlení u pohledávek, které vznikly před vydáním rozhodnutí o úpadku nebo pohledávek, které jsou splatné až po rozhodnutí o úpadku, pohledávky z darovacích smluv a jiné.

3.8 Povinnosti insolvenčního správce po zrušení konkurzu

O zrušení konkurzu může rozhodnout sám insolvenční soud podle insolvenčního zákona (2006, § 308), poté co bylo naplněné rozvrhové usnesení nebo případně na návrh insolvenčního správce.

Konkurz je možné ukončit pouze, pokud budou uhrazené také veškeré pohledávky za majetkovou podstatou. Jedná se například o náklady spojené s:

vedením účetnictví dlužníka a vystavením požadovaných účetních závěrek;

oceněním majetku soudním znalcem;

prodejem majetkové podstaty a

úhrada daňových povinností;

nebo administrativní náklady spojené s archivací dokumentů po ukončení konkurzu.

Správce je tedy povinen po celou dobu insolvenčního řízení a konkurzu evidovat náklady, ke kterým došlo v průběhu konkurzu a které mají přímou návaznost na vykonávání insolvenčního řízení. Pokud by došlo k opomenutí některé pohledávky vyvstávající z majetkové podstaty nebo pohledávky postavené na roveň majetkové podstaty, a tato pohledávka by nebyla zahrnuta do konečné zprávy, mohla by být vymáhána z vlastních zdrojů správce a to z jeho odměny.

Další povinnosti insolvenčního správce vyplývají ze zákona o účetnictví a z daňového řádu. S ohledem na §17 odst. 2 písm. f) musí ke dni, kdy bylo vydané rozhodnutí o zrušení konkurzu, insolvenční správce zajistit také sestavení mimořádné

účetní závěrky. Na tento rozhodný den reaguje také §244 zákona č. 280/2009 Sb. daňového řádu, který ukládá insolvenčnímu správci povinnost zajistit také vypracování řádného daňového přiznání za část zdaňovacího období, za kterou daňové přiznání nebylo podáno, až dosud. Výsledná daň by měla být uvedena také v návrhu na zrušení konkurzu.

4 Vyhodnocení Metall Holding Lány a.s. v konkurzu

Dosavadní část práce byla věnována převážně teoretickému definování pojmů insolvence a řešení finanční tísně konkurzem. Praktická část této práce se zaměřuje na společnost Metall Holding Lány a.s. (dále MHL). Tato česká firma, podnikající v oboru strojního průmyslu, vznikla v roce 1999 jako Metall Holding Lány s.r.o. zápisem do obchodního rejstříku Městského soudu v Praze s identifikačním číslem 257 95 996. V roce 2005 byla společnost úspěšně transformována do současné formy podnikání, tzn. akciové společnosti. Sídlo společnosti se nachází v Lánech, Zámecká 122.

Základní kapitál společnosti v hodnotě 50 000 000,-- Kč byl stoprocentně splacen. Na tuto částku bylo emitováno 50 ks akcií na jméno v listinné podobě, kdy jmenovitá hodnota každé akcie je 1 000 000,-- Kč. Jediným akcionářem a stoprocentním vlastníkem společnosti se stal Emil Egrt.

Obr. 4.1. Logo společnosti Metall Holding Lány a.s.

Zdroj: <http://www.mhl.cz/mhl.htm>

Předmětem podnikání společnosti MHL je dle výpisu z obchodního rejstříku výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona se

zaměřením na obor kovoobráběčství a zámečnictví. MHL se specializuje na výrobu komponentů pro strojírenský průmysl a výrobu finálních strojírenských výrobků převážně pro německou společnost F. X. Meiller (dále FXM). FXM, vyrábějící nástavby pro nákladní automobily, která již od počátku existence společnosti MHL zajišťovala majoritní odběr výroby strojírenských dílů a stala se tak hlavním a klíčovým obchodním partnerem MHL. Příjmy z těchto obchodních transakcí dosáhly 85 % z celkových tržeb společnosti MHL. Jako důsledek finanční krize v roce 2008 a následného zhoršení hospodaření všech států na evropském území, společnost FXM významně snížila svoji produkci a tím i poptávku po výrobcích MHL. Vzhledem ke zmíněné ekonomické závislosti se tak společnost MHL ocitla na začátku roku 2010 ve finanční tísní a díky nedostatečnému odběru svých produktů byla nucena markantně redukovat také svou výrobu.

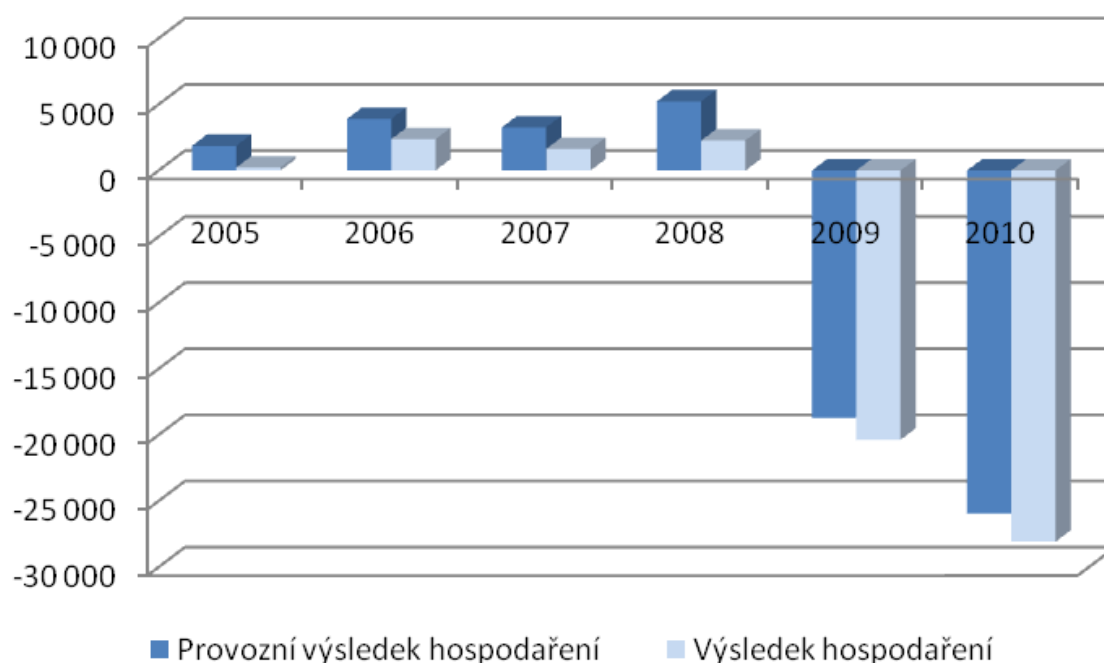
Za účelem řešení problémové ekonomické situace společnosti rozhodl vlastník o prodeji většinového podílu společnosti za účelem získání potřebného know how. V lednu 2010 byl prodán majoritní podíl společnosti MHL ve výši 54 % panu Ing. Miroslavu Kupcovi. Ten realizoval aktivity pro obnovení hospodářské činnosti a výkonnosti firmy. Prioritním cílem nového vedení bylo získat nové zákazníky a snížit tak význam společnosti FXM v obchodních vztazích podniku a dále posunout výrobu k vývoji vlastních finálních produktů s vyšší přidanou hodnotou. I přes pozitivní vývoj a úspěch v obou těchto otázkách se společnosti nepodařilo získat externí finanční prostředky nezbytné pro zajištění provozu, což může být způsobeno zvýšenou opatrností a restriktivní politikou bank v období následující ekonomickou krizí.

Vedení společnosti MHL bylo nuceno řešit tíživou finanční situace dlužnickým návrhem na insolvenční řízení. Na základě podaného návrhu zahájil Krajský soud v Praze dne 1.4.2011 insolvenční řízení vůči společnosti Metall Holding Lány a.s. Soud rozhodl také dne 9. 5. 2011 o úpadku dlužníka, přičemž účinky tohoto rozhodnutí nastaly ve stejný den. Jako výsledek insolvenčního řízení bylo dne 14. 7. 2011 rozhodnuto o povolení reorganizace společnosti. 14. 11. 2011 došlo na základě rozhodnutí samosoudkyně JUDr. Petry Večeřové k přeměně reorganizace v konkurz společnosti Metall Holding Lány a.s. Tento úkon byl vyžádán dlužníkem.

4.1 Hospodářské výsledky společnosti a možnost predikce úpadku

Pro účely této práce byly použity oficiální hospodářské výsledky společnosti MHL zveřejněné ve sbírce listin obchodního rejstříku České republiky. Jak již bylo zmíněno v teoretické části této práce, v rámci ekonomické teorie existuje mnoho možností finanční analýzy, jejíž základní modely byly představeny. Pro tuto práci byla vybrána jako nejvhodnější horizontální analýza výsledků hospodaření a rozvahy v letech 2005 až 2010. Dále v rámci poměrových analýz Kralickův rychlý test.

Významným ukazatelem úspěšnosti podnikatelské činnosti z portfolio *horizontálních analýz* je **hospodářský výsledek**. Společnost MHL zaměřená na strojní průmysl, byla stejně jako mnoho jiných firem zasažena finanční světovou krizí z roku 2008. Vzhledem k vysoké závislosti na jednom odběrateli došlo k druhotnému snížení poptávky a nutnosti snížení výroby. Rok 2009 a 2010 tak přinesl markantní zhoršení hospodářských výsledků společnosti (viz graf 4.1.) a také výsledky na provozní úrovni skončily hluboko v záporných číslech. V roce 2010 dosáhla společnost ztráty cca 28 080 tis. Kč.

Graf 4.1. – Vývoj hospodářských výsledků společnosti MHL v letech 2005 – 2010

Vlastní úprava, zdroj: sbírka listin, www.justice.cz

Rozsáhlá ztráta v letech 2009 a 2010 taktéž na provozní úrovni byla pro vedení společnost zcela jasným indikátorem hrozícího úpadku společnosti, k jehož prohlášení došlo začátkem roku 2011.

Rok	Provozní výsledek hospodaření	Výsledek hospodaření
	v %	
2005-2006	109,46%	994,44%
2006-2007	-16,20%	-31,22%
2007-2008	60,21%	39,61%
2008-2009	-457,71%	-997,49%
2009-2010	-38,68%	-37,83%

Tab. 4.1. – Relativní změny hospodářských výsledků MHL v letech 2005 – 2010¹¹

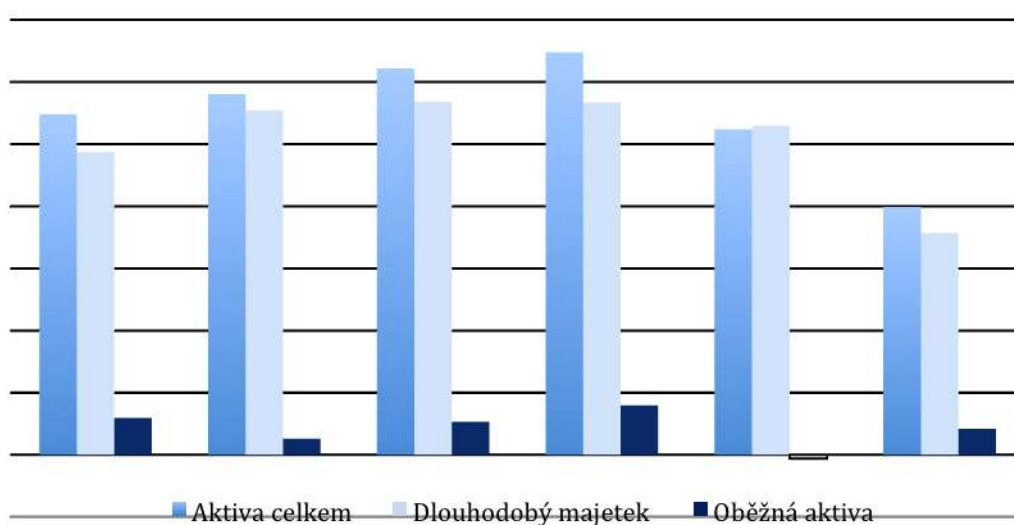
Vlastní úprava

Ve sledovaném období byl pro společnost neúspěšnější rok 2006, kdy její čistý zisk dosáhl hodnoty 2 364 tis. Kč, a relativní změna ve srovnání s předchozím účetním období byla 994 %. Je ale nutno podotknout, že ačkoliv relativní změnu na úrovni provozního výsledku, která činila 109 %, je možné taktéž považovat za velmi progresivní ukazatel, růst již není tak markantní, neboť rok 2005 byl pravděpodobně zatížen vysokými finančními náklady. Mírný pokles stále pozitivních hospodářských výsledků zaznamenáváme v roce 2007. V roce 2008 již došlo k opětovnému nárůstu výsledku hospodaření společnosti o 40 % a o 60 % na úrovni provozního zisku, kde společnost dosáhla dokonce svého maxima částky 5 231 tis. Kč. Kritický se stal pro společnost rok 2009, kdy se hospodářský výsledek společnosti propadl do záporných čísel, v případě provozního zisku došlo k relativnímu poklesu o 457 % a u výsledku

¹¹ Pro výpočet relativní změny byl použit tento vzorec = ((běžné období – předchozí období) / předchozí období) * 100

hospodaření dokonce o 997 %. Ve ztrátě se společnost pohybovala také v roce 2010, kdy pokračovala zhoršující se tendence výsledků, ale negativní vývoj již nebyl tak rychlý, přesto došlo k poklesu o dalších 38 % na úrovni čisté ztráty.

Horizontální analýza se bude nadále zabývat vyhodnocením rozvahy společnosti za stejná účetní období, roky 2005 až 2010.

Graf 4.2. – Vývoj hodnoty aktiv společnosti MHL v letech 2005 až 2010

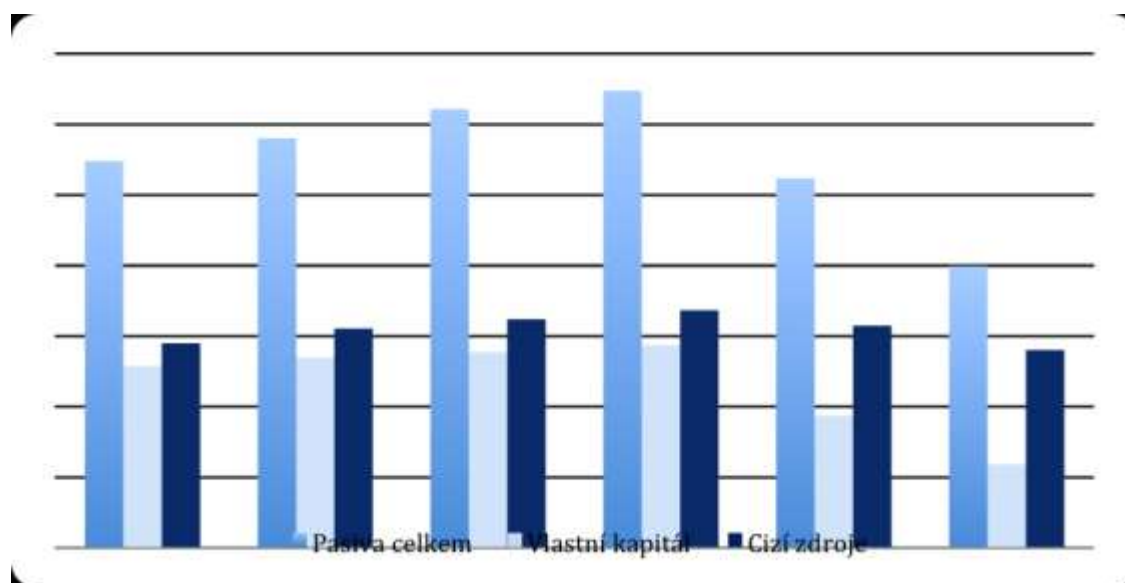
vlastní úprava

Rok	Aktiva celkem	Dlouhodobý majetek	Oběžná aktiva
			v %
2005-2006	5,90%	13,69%	-56,51%
2006-2007	7,12%	2,51%	105,35%
2007-2008	4,17%	-0,13%	50,16%
2008-2009	-19,17%	-6,61%	-107,68%
2009-2010	-23,76%	-32,60%	786,75%

Tab. 4.2. - Relativní změny účetní hodnoty aktiv v letech 2005 – 2010

Analýza se podrobněji zabývá meziročními změnami jednotlivých aktiv společnosti. Účetní hodnota celkových aktiv vykazovala v letech 2005 až 2008 pozvolný růst, stejně jako tomu bylo u dlouhodobého majetku. Následující dva roky spolu se ztrátou přinesly také snížení hodnoty celkových aktiv o 19 % v roce 2009 a dalších 24 % v roce 2010.

Za nestabilní je možné považovat hodnoty oběžného majetku. Pokud bychom se na úroveň oběžného majetku podívali také krátce z pohledu vertikální analýzy, oběžný majetek po celou dobu reportovaného období tvořil pouze minoritní podíl celkového majetku společnosti a v letech 2009 se dostal dokonce do záporných čísel, což potvrzuje mimo jiné nedostatek oběžných financí, se kterým se společnost potýká a které jsou součástí oběžných aktiv. Nárůst oběžných aktiv v roce 2010 je možné přičíst organizačním změnám ve společnosti.

Graf 4.3. Vývoj hodnoty pasiv společnosti MHL v letech 2005 – 2010

vlastní úprava

Rok	Pasiva celkem	Vlastní kapitál v %	Cizí zdroje
2005-2006	5,90%	4,58%	7,10%
2006-2007	7,12%	3,02%	4,24%
2007-2008	4,17%	3,42%	3,97%
2008-2009	-19,17%	-34,81%	-6,44%
2009-2010	-23,76%	-36,74%	-10,94%

Tab. 4.3. - Relativní změny účetní hodnoty pasiv v letech 2005 – 2010

Vlastní úprava

Vývoj hodnoty pasiv korespondoval již hodnocenou situaci v letech 2005 až 2010. Do roku 2008 je viditelný pozvolný růst více méně rovnoměrně na úrovni jak celkových aktiv o 6 % v roce 2006, 7 % v roce 2007 a 8 % v roce 2009, tak vlastního a cizího kapitálu. K značnému poklesu pak u celkových pasiv dochází v roce 2009 o 19 % a o 24 % roce 2010. V těchto letech je podstatnější snížení hodnoty vlastního kapitálu v roce 2009 o 35 % a v roce 2010 o dalších 37 %, ve srovnání se snížením cizích zdrojů o 6 % a 11 % v letech 2009 a 2010.

Rok	Pasiva celkem v tis. Kč	Vlastní kapitál v %	Cizí zdroje
2005	109 621	47%	53%
2006	116 087	46%	54%
2007	124 355	45%	52%
2008	129 543	44%	52%
2009	104 705	36%	60%
2010	79 825	30%	70%

Tab. 4.4. – Poměr vlastních a cizích zdrojů pasiv společnost MHL v letech 2005 – 2010

Vlastní úprava

V případě analýzy pasiv je vhodné zmínit také vertikální analýzu (viz tab. 4.4.), která hodnotí podíl vlastního a cizího kapitálu v celkové hodnotě pasiv.

V roce 2005 byla hodnota cizího kapitálu téměř totožná s hodnotou vlastních zdrojů a tento poměr byl velmi stabilní až do roku 2008. Až v roce 2009 úroveň cizích zdrojů dosáhla 60 % a v roce 2010 70 % z celkové hodnoty pasiv. Z ekonomického pohledu ani tento poměr není nutno považovat za nezdravý. Skutečností však zůstává, že společnost v letech ztráty opakovaně žádala o úvěr pro financování svých provozních nákladů v období reorganizace, který jim ale nebyl bankovními institucemi poskytnut z důvodu vysokého rizika. Neúspěšná byla také ve snahách získat investora pro své podnikání.

Ekonomické teorie také prezentují několik způsobů predikce blížící se finanční tísně podniku z řad *poměrových analýz*. Některé ze světově uznávaných modelů byly představeny na začátku této práce. Pro analýzu hospodářských výsledků společnosti MHL byl vybrán **Kralickův rychlý test**.

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kvóta vlastního kapitálu	47%	46%	45%	44%	36%	30%
Dobu splacení dluhu z CF	9	9	7	7	203	57
Cash flow v tržbách	10%	7%	6%	7%	-1%	-2%
ROA	2%	3%	3%	4%	-18%	-33%

Tab. 4.5. – Kralickův rychlý test – analýza společnosti MHL 2005 až 2010

Vlastní úprava

Na základě informací a výkazů společnosti dostupných ve sbírce listin obchodního rejstříku byly vypočítány následné poměrové ukazatele za rok 2005 až 2010:

Kvóta vlastního kapitálu představuje podíl vlastního kapitálu vůči bilanční sumě. Společnost MHL vykazovala po celou dobu monitorovaného období pozitivní výsledek tohoto ukazatele, kterým je považována hodnota rovna nebo vyšší než 20 % (Kislingerová, 2008). Podíl vlastního kapitálu se v roce 2005 pohyboval na úrovni 47 % a do roku 2008 byl velmi stabilní s jednotlivými meziročními změnami o 1 procentní bod. V roce 2009 došlo spolu se vznikem kritické hospodářské situace podniku k jeho poklesu od 18 p.b., v roce 2010 o 17 p.b. na úroveň 30 %. Výsledek kvóty vlastního kapitálu za rok 2010 je možné, i přes viditelně zhoršující se hodnoty,

považovat za velmi dobrý. Tato skutečnost svědčí o tom, že ukazatel kvóty vlastního kapitálu prezentován samostatně nemá vypovídající hodnotu o stabilitě analyzovaného podniku. Neekonomické v tomto případě může být také přílišné využití vlastního kapitálu na úkor cizího, což zase snižuje rentabilitu aktiv a tím i celkový výsledek Kralickova rychlého testu. V případě MHL je úroveň kvóty vlastního kapitálu zavádějící také z toho důvodu, že firma v době podnikatelského neúspěchu opakovaně žádala o úvěr u finančních institucí, který jim nebyl poskytnut. Nedá se tedy říct, že pozitivní ukazatel by byl výsledkem dobrého manažerského řízení.

Dalším ukazatelem stability je ***dobu splácení cash flow***, která je v letech 2009 a 2010 vzhledem k záporné hodnotě cash flow zcela neakceptovatelně vysoká a poukazuje na zásadní problém v hospodaření společnosti, kdy společnost již není schopna uhradit své dluhy. Podle Kislingerové (2008), která považuje za ideální výsledek 3 roky, je výsledek a také výsledky v letech 2005 až 2008, které se pohybovaly v rozmezí 7 až 9 let neuspokojivé a svědčí o tom, že řízení společnosti v tomto ohledu nebylo optimální již od začátku sledovaného období.

Naopak rentabilitu společnosti hodnotí ***ukazatel rentability tržeb***. V roce 2005 byla společnost dle tohoto ukazatele velmi efektivní a výsledek 10 % je možné považovat za pozitivní. Následující léta 2006 až 2007 s sebou přinesla určité zhoršení a výsledný ukazatel v tomto období se pohyboval v rozmezí 6 – 7 %. Hodnocení 2 naznačuje již minimálně začínající problém ve stabilitě podniku. V roce 2009 a 2010 se hodnota ukazatele dostala do záporných čísel, což znamená značné existenční ohrožení podniku.

Druhým ukazatelem rentability a zároveň posledním ukazatelem Kralickova rychlého testu je ***rentabilita aktiv***. Výsledky tohoto ukazatele vykazovaly po celou dobu reportovaného období velmi neuspokojivé hodnoty. Nejúspěšnějším je rok 2008 s výsledkem 4 %, který ani zdaleka nedosahuje optimální a pozitivní úroveň za kterou je považována hodnota vyšší než 15 %. Z pohledu rentability se společnost po celou dobu sledovaného období potýkala s vážnými komplikace, které se také mohly podílet na finálním úpadku firmy.

Nominální zhodnocení jednotlivých ukazatelů v letech je uvedeno v následující tabulce (viz tab. 4.6.)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kvóta vlastního kapitálu	1	1	1	1	1	2
Dobu splácení dluhu z CF	3	3	3	3	5	5
Cash flow v tržbách	1	2	2	2	5	5
ROA	4	4	4	4	5	5
Celkový výsledek KRT	2,25	2,50	2,50	2,50	4,00	4,25

Tab. 4.6. – Hodnocení výsledků jednotlivých ukazatelů KRT v letech 2005 až 2006

Vlastní úprava

Celkové hodnocení Kralickova rychlého testu značí, že již od roku 2005 se společnost MHL pohybovala za úrovní stabilního a zdravého podniku a do roku 2008 je výsledek v tzv. šedé zóně, kdy je velmi komplikované společnost přesně ohodnotit. Znamená to, že společnost již má určité hospodářské problémy, dosud nižšího významu, které mohou vyústit v krizi, stejně jako mohou být zažehnány. Již v této době bylo vhodné provést určité stabilizující opatření převážně pro posílení rentability podniku. Rok 2009 a 2010, kdy je výsledná známka 4 a 4,25, již značí vážné finanční problémy.

Otázkou ale zůstává, zdali vedení společnosti mělo možnost zvrátit vývoj hospodaření firmy, k jehož náhlému zhoršení došlo pravděpodobně v návaznosti na světovou ekonomickou recesi. Bez níž by, podle mého názoru, společnost v současnosti pravděpodobně s drobnými problémy dále vykonávala svou podnikatelskou činnost. Není ani možné říci, že by výsledky předchozích let 2005 až 2008 jasně predikovaly blížící se úpadek a tedy že by se jednalo o manažerskou chybu.

4.2 Dlužnický návrh na insolvenční řízení

Navrhovatelem na insolvenční řízení společnosti Metall Holding Lány a.s. byl samotný dlužník, který se tak snažil vyřešit svou neuspokojivou finanční situaci. Společnost v roce 2010 reagovala na negativní vývoj rozšířením počtů svých

vlastníků a změnila osobu na postu většinového akcionáře. Za úspěch je možné v roce 2010 považovat zvýšení podílu opětovně obnovených dodávek do té doby majoritního odběratelé, německé firmy FXM na cca 30 %, realizace výroby finálních produktů, mezi které patří například mobilní třídička stavebního odpadu, rovnačka plechů nebo vlastní výroba kontejnerů pro svoz odpadů. I přes úspěšně zavedené stabilizační kroky a přechod k nové strategii a podnikatelské politice, společnost nebyla schopna získat v průběhu roku dostatečné finanční prostředky pro provoz výrobního podniku a dostala se tak do platební neschopnosti a následně i úpadku ve smyslu zákona o úpadku a způsobech jeho řešení č. 182/2006 Sb, § 3 odst. 1. Doložený seznam hlavních věřitelů (viz tab. 4.1) potvrzuje, že dlužník měl v době podání návrhu na insolvenční řízení, tj. k 1.4.2011 závazky vůči většímu počtu věřitelů, jejichž pohledávky v celkové částce 41 484 tis. Kč byly po splatnosti déle než 30 dní. Zároveň tím splnil podmínky ustanovení insolvenčního zákona (2006, § 3, odst. 2b), dle kterého docházelo k „*neplnění svých peněžitých závazků po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti*“ a vzhledem k pozastavení podstatného podílů plateb svých závazků k 30. 11. 2010 dlužník splnil také ustanovení insolvenčního zákona § 3 odst. 2a) o neschopnosti plnit své peněžité závazky.

Dodavatel / věřitel	Závazek v tis. Kč	Lhůta po splatnosti v měsících
Deutsche Leasing ČR, spol. s r.o.	20 194	7
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.	11 462	5
UniCredit Bank Czech Republic, a.s.,	4 407	6
Železo Hranice s.r.o.	3 567	6
Komerční banka, a.s.	1 854	1
CELKEM	41 484	n/a

Tab. 4.7. – Přehled významných věřitelů společnosti MHL k 31.3.2011

Vlastní úprava, zdroj: návrh na insolvenční řízení MHL

Společnost MHL tímto splnila administrativní a právní požadavky pro podání návrhu na insolvenční řízení ze strany dlužníka, ke kterému došlo dne 31.3. 2011 u Krajského soudu v Praze.

Součástí dlužnického návrhu na insolvenční řízení společnosti MHL, který je přílohou 1 této práce byl také úplný seznam věřitelů společnosti (dále dlužníka), soupis aktuálního majetku dlužníka, který zahrnoval veškerý majetek, zásoby, peníze a pohledávky a poslední účetní závěrka dlužníka ke dni 31. 12. 2009.

4.3 Rozhodnutí o úpadku

Krajský soud v Praze potvrdil dne 1. 4. 2011 přijetí návrhu na insolvenční řízení a na základě doplněných informací a požadovaných dokumentů rozhodl dne 9.5. 2011 o úpadku společnost Metall Holding Lány a.s. Rozhodnutí bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku 9.5. 2011 v 14: 36 hodin, což je rozhodný čas pro nabytí účinku rozhodnutí o úpadku.

Insolvenčním správcem byla jmenována Mgr. Ing. Gabriela Jandová, sídlem: Školská 3, Praha 1.

Dosud nepřihlášení věřitele byli vyzváni podat své pohledávky v termínu do 30 dnů od rozhodnutí o úpadku společnost soudně stanoveným způsobem.

Soud stanovil také na základě seznamu věřitelů prozatímní věřitelský výbor, jehož členy se stala společnost Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., Deutsche Leasing ČR, spol. s.r.o. a IT Bohemia, spol. s.r.o. Věřitelskému výboru tímto vznikla povinnost určit fyzického zástupce své společnosti, který bude jednatelem v případě insolvenčního řízení vůči MHL a oznámit jeho jméno a kontakty soudu a správci nejpozději do 5 dnů o vydání rozhodnutí o insolvenci. Dále je věřitelský výbor povinen zvolit svého předsedu a nejpozději do 27. 7. 2011 předložit tomuto soudu písemnou zprávu o činnosti věřitelského výboru. S ohledem na nařízení soudu bylo 14. 7. 2011 svoláno přezkumné jednání v budově Krajského soudu v Praze, následováno schůzí věřitelů, jejímž předmětem je zpráva insolvenčního správce a věřitelského výboru o jejich dosavadních činnostech, rozhodnutí o hlasovacích právech věřitelů, volba věřitelského výboru případně potvrzení o zachování prozatímního stanoveného soudem, rozhodnutí o potvrzení nebo odvolání soudem stanoveného správce, informace týkající se velikost majetkové podstaty a také určení finálního způsobu řešení úpadku. Soud uložil správci i dlužníkovi povinnost účastnit se přezkumného jednání a schůze věřitelů.

Dlužník tímto rozhodnutím ztrácí nárok disponovat s majetkem společnosti a veškeré činnosti a úkony týkající se obchodních nebo provozních aktivit podniku může vykonávat pouze se souhlasem určeného insolvenčního správce, kterým je v tomto případě Mgr. Ing. Gabriela Jandová. Jak stanovuje insolvenční zákon (2006, § 111, odst. 1) bez vědomí správce také dlužník nesmí nijak nakládat „s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení“. § 210 insolvenčního zákona (2006) také ukládá dlužníkovi povinnost zcela spolupracovat s určeným správcem, dbát jeho pokynů a poskytnout mu plnou součinnost.

Součástí návrh na insolvenční podaného dlužníkem byl také návrh řešení úpadku reorganizací společnosti MHL. Navrhovatel, v tomto případě dlužník věří, že reorganizace společnosti MHL je v nesporné výhodě v porovnání s možností konkurzu firmy z důvodu společného zájmu většiny aktuálně zajištěných věřitelů. Dlužník již podnikl zmiňovaná stabilizační opatření a kroky pro obnovení profitability a důvěřuje svým schopnostem realizovat potřebné výnosy a výrobní výkon a také zajistit chybějící finanční prostředky nutné pro provoz a následně vygenerovat zisky určené k financování reorganizačního procesu a také k úhradě aktuálních závazků. Tato možno již byla předběžně prodiskutována s majoritními věřiteli s jejich souhlasem. Soud však v rozhodnutí o úpadku poukazuje na ustanovení insolvenčního zákona (2006, § 316 odst. 4 a 5), který připouští reorganizaci, „*jestliže celkový obrat dlužníka podle zvláštního právního předpisu zákona o účetnictví za poslední účetní období předcházející insolventnímu návrhu dosáhl alespoň částky 100 000 000,- Kč, nebo zaměstnává-li dlužník nejméně 100 zaměstnanců v pracovním poměru*“. Obrat společnost v roce 2010 byl 49 234 tis. Kč, tudíž v tomto ani v požadovaném počtu zaměstnanců neplní společnost MHL limity ustanovené zákonem pro umožnění reorganizace. Soud však v rámci rozhodnutí o úpadku uděluje výjimku, a jestliže bude insolvenčnímu soudu předložena listina, že s reorganizačním plánem souhlasí alespoň polovina všech zajištěných a polovina nezajištěných věřitelů ve lhůtě do 15 dnů od vydání rozhodnutí o úpadku, povolí možnost reorganizace společnosti MHL.

4.4 Rozhodnutí o řešení úpadku

Společnost MHL na výzvy soudu dodala potvrzení souhlasu věřitelů s reorganizací a 20.5.2011 Krajský soud v Praze přijal také finální verzi reorganizačního plánu společnosti MHL.

Reorganizační plán byl sestaven tak, aby údaje v něm věrně zobrazovaly skutečné postavení dlužníka po stránce ekonomické a právní. Reorganizace vychází z podmínky dalšího pokračování provozu společnosti MHL, restrukturalizace celé výroby, která již byla zahájena v roce 2010, a tím zvýšení provozní výkonnosti společnosti. Dále je podmíněna prominutím části dluhů vůči nezajištěným věřitelům a získáním financování provozu soukromým investorem.

Z důvodu nemožnosti plnit zásadní podmínky reorganizačního plánu bylo dne 20.7.2012 insolvenčním soudem vydáno rozhodnutí o přeměně reorganizace dlužníka na konkurz. Řízením podniku v konkurzu byl insolvenčním správcem pověřen Ing. Miroslav Kupec, bývalý předseda představena a majoritní akcionář společnosti MHL. Insolvenční správce nechal vypracovat účetní závěrku společnosti MHL ke dni 19. 7. 2012, to znamená k předcházejícímu dni, kdy došlo k prohlášení o konkurzu na dlužníkuv majetek. Insolvenční správce je v tomto momentě zodpovědná také za vypracování aktuálního soupisu majetku v majetkové podstaty a dohodnou s věřitelským výborem a zajištěnými věřiteli, jakým způsobem bude prodáván majetek společnosti MHL.

4.5 Přihlášení věřitelů

30 denní lhůta věřitelů pro přihlášení svých pohledávek vůči společnosti MHL začala běžet dnem vydání rozhodnutí o úpadku, ke kterému došlo 9.5. 2011. Úkolem správce je všechny přihlášené pohledávky prověřit a schválit. Evidence a prozkoumání pohledávek probíhalo do 12.3. 2012, kdy insolvenční správce předal Krajskému soudu v Praze upravený seznam věřitelů v insolvenčním řízení dlužníka Metall Holding Lány a.s. Celkem se v požadovaném termínu přihlásilo 57 věřitelů k pohledávkám vůči MHL v částce 58 073 323 Kč. Celková výše pohledávek je **48 207 325 Kč**, po popření pohledávky věřitele č. 18 Emil Egrt METALL Holding International v hodnotě 9 866 000 Kč. Jedná se o aktuální stav k 12.3.2012. V momentě dokončení této práce byl konkurz a likvidace společnosti MHL v procesu.

Jelikož do té doby nebyly zveřejněny žádné další aktualizace listu prověřených pohledávek a průběh prověřování přijatých závazků byl již dokončen, nejsou předpokládány další výrazné korekce. Celková částka pohledávek 48 207 325 Kč bude tedy považována pro účely této práce za finální.

V průběhu prověřování byl insolvenční správce nucen dále odmítnout pohledávky věřitele č. 4 Miroslava Vodrušky v částce 314 014 Kč, které nabylo právní moci 23.12.2011 z důvodu nepodání incidenční žaloby ve stanové lhůtě. V tomto případě se k pohledávce dle insolvenčního zákona (2006, § 198 odst. 1) nepřihlíží. 22.7. 2011 nabylo právní moci odmítnutí pohledávky č. 55. Ing. Milan Sládek pro opožděnost. Ze stejného důvodu byla odmítnuta pohledávka věřitele č. 56. I.P. - 95, s.r.o. nebo pohledávka věřitele č. 58. DDS STEEL-CZECH, s.r.o. Odmítnutí nabylo právní moci 26.7.2011 a 27.7.2011. Vzhledem k nepodání incidenční žaloby věřitelem č. 13, společností ŽELEZO HRANICE s.r.o., byla odmítnuta část její pohledávky ve výši 1 507 725 Kč. Nadále však zůstává předmětem insolvenčního řízení částka 3 943 808 Kč věřitele č. 13.

		Celkem přihlášeno	%	Vykonatelné	Zajištěno	Nezajištěné	Podmíněné
19	Českomoravská záruční a rozvo	10 909 258	22,6%	0	10 909 258	0	0
17	Deutsche Leasing ČR, s.r.o.	9 393 401	19,5%	541 103	9 393 401	0	0
5	UniCredit Bank CR, a.s.	4 380 255	9,1%	0	4 380 255	0	0
13	ŽELEZO HRANICE s.r.o.	3 943 808	8,2%	0	0	3 943 808	0
42	ČSOB Leasing, a.s.	3 489 981	7,2%	0	0	3 489 981	1 768 972
44	Finanční úřad v Kladně	3 044 452	6,3%	3 010 195	0	3 044 452	0
37	Komerční banka, a.s.	1 883 926	3,9%	0	0	1 883 926	0
45	PREMIE STEEL a.s.	1 708 334	3,5%	0	0	1 708 334	0
33	Česká správa sociální zabezpeč	1 579 068	3,3%	1 579 068	0	1 579 068	0
48	Trimedrar s.r.o.	1 363 407	2,8%	0	0	1 363 407	0
3	NYPRO hutní prodej, a.s.	1 214 500	2,5%	0	0	1 214 500	0
	Ostatní pohledávky	5 296 935	11,0%	0	0	5 296 935	0
POHLEDÁVKY CELKEM		48 207 325	100,0%	5 130 366	24 682 914	23 524 411	1 768 972

Tab. 4.8. – Seznam prověřených pohledávek v insolvenčním řízení vůči MHL

Vlastní úprava, zdroj: insolvenční rejstřík

V seznamu věřitelů vůči společnost MHL jsou dále zaevidovány také čtyři **vykonatelné pohledávky** v celkové hodnotě 5 130 366 Kč. Věřitel č. 17 Deutsche Leasing ČR, spol. s r.o., který má vůči společnosti pohledávky v celkové výši 9 393 400 Kč, z čehož 541 102 Kč je vykonatelných. Věřitel č. 33 Česká správa sociálního zabezpečení eviduje pohledávku vůči MHL v celkové částce 1 579 068 Kč, která je vykonatelná. Věřitel č. 44 Finanční úřad v Kladně zaregistroval vůči

společnosti pohledávku ve výši 3 044 452, ze které podstatná část ve výši 3 010 195 je vykonatelná a věřitel č. 51 Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky eviduje pohledávky 17 341 Kč, ze které je 487 Kč vykonatelnou pohledávkou.

Částka 24 682 913 Kč z celkového počtu pohledávek je řazena mezi **pohledávky zajištěné**. Mezi tyto věřitele patří převážně banky a finanční instituce, které poskytly prostředky pro činnost společnosti MHL. Zajištěnou pohledávku v celkové částce 4 380 255 Kč eviduje věřitel č. 5 UniCredit Bank Czech Republic, a.s., věřitel č. 17 Deutsche Leasing ČR, spol. s r.o. v celkové částce 9 393 401 Kč a věřitel č. 19 Českomoravská záruční a rozvojová banka v částce 10 909 258 v plné částce.

Zbývajících část 23 524 411 Kč jsou pohledávky nezajištěné.

Insolvenční správce eviduje také jednu podmíněnou pohledávku v částce 1 768 972 Kč věřitele č. 42 ČSOB Leasing, a.s., která má vůči MHL přihlášené pohledávky v celkové částce 3 489 981 Kč. Insolvenční zákon (2006, §183) definuje podmíněnou pohledávku jako takovou, která by vznikla třetím osobám uspokojením věřitele. Taková pohledávka vznikla právě věřiteli č. 42 realizací bankovní záruky.

4.6 Majetková podstata

Insolvenční správce je povinen na základě podkladů dlužníka, které vycházejí z účetnictví společnosti provést fyzickou inventuru a sestavit soupis majetku náležícího do majetkové podstaty dle definice insolvenčního zákona (2006, § 205 a 206). Majetková podstata společnosti byla oceněna na 44 139 000 Kč. Podrobný přehled majetku včetně jeho hodnoty byl předložen Krajskému soudu v Praze dne 9.8.2012

Označení majetku	ocenění v Kč	ocenění provedl
Nemovitý majetek dlužníka	29 235 730	MONTEKALA
Movitý a nehmotný majetek	5 470 700	MONTEKALA
Drobný majetek	100 000	ocenění provedl IS
Zásoby materiálu, rozpracovaná výroba a hotové výrobky	4 277 604	ocenění provedl IS
Pohledávky	5 044 447	ocenění provedl IS
Finanční majetek (peněžní prostředky na bankovním účtě a v	10 519	ocenění provedl IS
CELKEM	44 139 000	n/a

Tab 4.9. - Hodnota majetku v rámci majetkové podstaty

Vlastní úprava

Hmotný i nehmotný majetek společnosti byl oceněn soudním znalcem MONTEKALA, spol. s r.o. Dne 28.11.2011 soud obdržel tento znalecký posudek, 9.3.2012 poté obdržel jeho dodatek. V souladu s insolvenčním zákonem (2006, § 153 odst.) byla znalci přiznána odměna za vypracování znaleckého posudku v částce 146 000,- Kč včetně DPH.

Ocenění ostatních aktiv, mezi která patří drobný majetek, zásoby materiálu, rozpracovaná výroba a hotové výrobky, pohledávky nebo finanční majetek, provedla samotná insolvenční správkyň.

Nejvyšší hodnotu vykazuje nemovitý majetek dlužníka, který čítá 34 položek v celkové hodnotě 29 235 730,- Kč. Na podstatné části nemovitostí je vedeno smluvní zástavní právo ve prospěch Českomoravské záruční a rozvojové bance, a.s., UniCredit Bank Czech Republic nebo Deutsche Leasing ČR, spol. s r.o. Všechny tři finanční instituce evidují v seznamu věřitelů společnosti MHL své zajištěné pohledávky.

Celková hodnota movitého a nehmotného majetku, který obsahuje 79 položek skládajících se převážně ze strojního zařízení a vybavení výrobní haly, byl oceněn na 5 470 700,- Kč. Minoritní význam má drobný majetek, oceněný insolvenční

správkyní na 100 000,-- Kč a finanční majetek, který zahrnuje pokladní hotovost a peněžní prostředky na bankovním účtu v hodnotě 10 519,-- Kč.

Společnost MHL eviduje k datu sestavení přehledu majetku majetkové podstaty také 230 pohledávek v souhrnné hodnotě 5 044 447,-- Kč. Pohledávky budou zpeněžovány přímo insolvenční správyní vymáháním plnění dlužných pohledávek od jednotlivých odběratelů a obchodních partnerů společnosti MHL. V případě neúspěchu bude správce nucen pohledávky vymáhat soudní cestou nebo jejich postoupením.

V české republice je běžnou praxí prodej majetku likvidované společnosti dražbou. Věřitel společnosti Deutsche Leasing ČR, spol. s r.o. ale podal dne 14.9.2012 pokyny ke zpeněžení předmětu zajištění, ve kterých žádal o prodej nemovitostí označených v insolvenční majetkové podstatě č. 1. – 34 mimo dražbu, dále požadoval, aby specifikovaná část nemovitostí byla prodávána společně, a aby její kupní cena byla nejméně 9 393 400 Kč. Emil Egrt minoritní vlastník společnosti MHL podal dne 25. 9. 2012 nesouhlas s prodejem nemovitého majetku z konkurzní podstaty mimo dražbu z důvodu vyšší hodnoty než je minimální částka požadované ze strany zajištěného věřitele Deutsche Leasing a.s. Na základě vyjádření insolvenčního správce, že prodej mimo dražbu patří mezi zákonem stanové způsoby zpeněžení majetku dlužníka, který je v insolvenčním řízení, prodej mimo dražbu byl schválen všemi členy věřitelského výboru, zajištěnými věřiteli i insolvenčním správcem a podmínky výběrového řízení pro prodej majetku byly transparentně nastaveny, tak aby bylo dosaženo co nejvyššího zisku, Krajský soud v Praze vydal kladné rozhodnutí a dne 24.9.2012 umožnil prodej celé majetkové podstaty mimo dražbu. Ke 25.9.2012 bylo zahájeno výběrové řízení za účelem nalezení zájemce o koupi majetku sepsaného v soupisu majetkové podstaty, do které se mohou přihlásit zájemci o koupi celého podniku nebo jednotlivého majetku MHL. Vyhláška byla zveřejněná v insolvenčním rejstříku a také na centrální adrese. Za stejným účelem, a to vyhledáním zájemce o majetek dlužníka, byla podepsána zprostředkovatelská smlouva se společností Fortino s.r.o., NAXOS a.s. a PROKONZULTA, a.s. Veškeré popsane kroky insolvenční správkyň byly v souladu s pokyny zajištěných věřitelů a věřitelského výboru.

Ke dni dokončení tohoto dokumentu dosud nedošlo k nalezení potenciálního kupující ani k žádnému jednání. Následující postup nepopisuje a nehodnotí skutečný výsledek konkurzu společnosti MHL, ale slouží pouze jako modelová studie, která naznačuje předpokládaný vývoj a možnost uspokojení věřitelů MHL.

4.7 Rozvrhové usnesení

Společnost Metall Holding Lány a.s. se dosud nenachází v konečné fázi konkurzu a celého řízení. Z toho důvodu bude rozvrh uspokojení jednotlivých věřitelů a konečná zpráva konkurzu MHL pouze namodelována. Predikce předpokládá, že dojde k úspěšnému prodeji veškerého majetku. Tato optimistická verze dále očekává, že zisky z prodeje nemovitého majetku dosáhnou alespoň 90 % z hodnoty nemovitostí stanovené soudním odhadcem, prodej hmotného a movitého majetku bude realizován v plné výši odhadu a dojde ke zpeněžení také všech pohledávek společnosti MHL.

Zpeněžení majetkové podstaty:

Realizovaný prodej nemovitostí celkem	26 312 157
<i>Realizovaný prodej zajištěných nemovitostí</i>	<i>21 049 726</i>
Realizovaný prodej mov. a hmot. majetku	5 470 700
Uhrazené pohledávky	5 044 447
Finanční majetek	10 519
Zpeněžení majetkové podstaty celkem	36 837 823
+ záloha na náklady insolvenčního řízení	50 000
	36 887 823

Tab 4.10. - Zpeněžení majetkové podstaty

Vlastní úprava

Zisky z prodeje majetkové podstaty dosáhly celkové hodnoty 36 837 823 Kč. Při započtení zálohy na náklady insolvenčního řízení, kterou je dlužník povinen uhradit na počátku řízení je pro věřitele k dispozici částka 36 887 823 Kč.

Přednostně dochází k uplatnění pohledávek za majetkovou podstatou, které jsou uhrazeny v plné výši. Pohledávky za majetkovou podstatou, které vznikly jako náklady spojené s vykonáváním insolvenčního řízení a konkurzu činily 269 000,-- Kč. Zároveň došlo ke stoprocentní úhradě pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou společnosti MHL, což byla v tomto případě pouze jedna

pohledávka Finančního úřadu v Kladně, evidována jako věřitel č. 44, která zahrnovala daňovou povinnost ve výši 3 044 452,-- Kč

Pohledávky za majetkovou podstatou:

Ocenění majetku společností MONTEKALA	156 000
Náklady spojené s prodejem majetku	90 000
Další výdaje insolvenčního správce	15 000
Vedení účetnictví po dobu konkurzu	8 000
Pohledávky za majetkovou podstatou celkem	269 000
+ 44 Finanční úřad v Kladně	3 044 452
	3 313 452

Tab 4.11. – Pohledávky za majetkovou podstatou

Vlastní úprava

Následně jsou hrazeny pohledávky zajištěné konkrétním majetkem společnosti MHL. Výše plnění je závislá na realizaci prodeje nemovitostí nebo jiného majetku, který je přímo vázán k daným pohledávkám.

Zajištěné pohledávky

Realizovaný prodej zajištěných nemovitostí	21 049 726
- odměna insolvenčního správce	420 995
	20 628 731

Tab 4.12. – Zajištěné pohledávky

Vlastní úprava

Společnost MHL evidovala zajištěné pohledávky tří věřitelů v celkové částce 24 682 915 Kč:

Věřitele č. 5. UniCredit Bank CR, a.s. v částce 4 380 255 Kč;

Věřitele č. 17 Deutsche Leasing ČR, s.r.o. v částce 9 393 401 Kč;

Věřitele č. 19 Českomoravská záruční a rozvoj. banka, v částce 10 909 258 Kč.

Tržby z prodeje nemovitostí v zástavě vůči zajištěným pohledávkám dosáhly celkové částky 21 049 726 Kč. Po odečtení odměny insolvenčního správce, která činí 2 % z těchto tržeb je k dispozici částka 20 628 731 Kč, která bude rozdělena mezi tři věřitele poměrově k výši jejich pohledávky.

Po úhradě veškerých přednostních pohledávek dochází k uspokojení pohledávek všech ostatních věřitelů v rozsahu listu věřitelů, který sestavil a prozkoumal insolvenční správce.

Zpeněžení majetkové podstaty celkem	36 887 823
- pohledávky za majetkovou podstatou včetně FÚ	3 313 452
- zajištěné pohledávky	21 049 726
Zisk z prodeje majetkové podstaty k uspokojení ostatních pohledávek	12 524 645
Realizovaný prodej veškerého majetku*	10 733 131
	12 524 645
- odměna insolvenčního správce	1 878 697
	10 645 948

Tab 4.13. – Ostatní pohledávky

Vlastní úprava

Po odečtení nákladů spojených s pohledávkami za majetkovou podstatou, výnosů uplatněných k uspokojení zajištěných pohledávek a odměny insolvenčního správce, která v případě nezajištěných pohledávek činí 15 % z celkové částky z realizovaných prodejů, která je k dispozici, byla vypočítána částka 10 645 948,-- Kč k uspokojení ostatních pohledávek.

Odměna insolvenčního správce dosáhla v případě konkurzu MHL hodnoty 2 756 359,-- Kč.

		Celkem	%	Zajištěno	Výnosy	%
	Pohledávky za majetkovou podstatou	269 000	100,0%	269 000	269 000	100,0%
	POHLEDÁVKY CELKEM	269 000	100,0%	269 000	269 000	100,0%

		Celkem přihlášeno	%	Zajištěno	Výnosy	%
19	Českomoravská záruční a rozvo	10 909 258	22,6%	10 909 258	9 117 406	83,6%
17	Deutsche Leasing ČR, s.r.o.	9 393 401	19,5%	9 393 401	7 850 529	83,6%
5	UniCredit Bank CR, a.s.	4 380 255	9,1%	4 380 255	3 660 796	83,6%
13	ŽELEZO HRANICE s.r.o.	3 943 808	8,2%	0	2 050 081	52,0%
42	ČSOB Leasing, a.s.	3 489 981	7,2%	0	1 814 171	52,0%
44	Finanční úřad v Kladně	3 044 452	6,3%	0	3 044 452	100,0%
37	Komerční banka, a.s.	1 883 926	3,9%	0	979 307	52,0%
45	PREMIE STEEL a.s.	1 708 334	3,5%	0	888 031	52,0%
33	Česká správa sociální zabezpeč	1 579 068	3,3%	0	820 835	52,0%
48	Trimedar s.r.o.	1 363 407	2,8%	0	708 730	52,0%
3	NYPRO hutní prodej, a.s.	1 214 500	2,5%	0	631 325	52,0%
	Ostatní pohledávky	5 296 935	11,0%	0	2 753 467	52,0%
	POHLEDÁVKY CELKEM	48 207 325	100,0%	24 682 914	34 319 132	65,0%

Tab 4.14. – Rozvrhové usnesení pohledávek vůči společnosti MHL

Vlastní úprava

V modelovém příkladu ukončení konkurzu společnosti MHL došlo k plnění zajištěných pohledávek z 83,6 %. V plné výši 100 % byla uhrazena pohledávka Finančního úřadu vedená v listu věřitelů, jakožto pohledávka rovna pohledávkám za majetkovou podstatou. Všechny ostatní pohledávky byly alespoň částečně uhrazeny a to z 52,0 %. V průměru došlo k plnění pohledávek v rámci konkurzu na 65,0 %. Tato hodnota ale nezahrnuje plnění pohledávek za majetkovou podstatou, které je 100 %, neboť nebyly součástí listu věřitelů, ale byly evidovány samostatně. Takto vysoká míra plnění pohledávek je velmi nadstandardní a v praxi k ní dochází pouze ojediněle.

4.8 Konečná zpráva a zrušení konkurzu

Dne 9.5.2011 vydal Krajský soud v Praze rozhodnutí o úpadku společnosti Metall Holding Lány a.s., kdy insolvenčním správcem byla jmenována Mgr. Ing. Gabriela Jandová.

Návrh na insolvenční byl podán dlužníkem a jeho součástí byl také návrh na řešení úpadku reorganizací společnosti MHL, který byl Krajským soudem v Praze potvrzen dne 20. 5. 2011. Vzhledem k neúspěšným pokusům o stabilizaci firmy a zajištění finančních prostředků nezbytných pro provoz a výrobu, požádalo vedení o

přeměnu reorganizace na konkurz. Rozhodnutí o konkurzu bylo vydáno insolvenčním soudem 20.7.2012.

Insolvenční správce zajistil inventuru majetku společnosti, soupis jeho majetkové podstaty včetně ocenění soudním znalcem.

Modelová studie průběhu konkurzu postavená na základě skutečného případu společnosti Metall Holding Lány a.s. přepokládala následující vývoj.

Veškerý majetek v rámci majetkové podstaty MHL byl úspěšně zpeněžen formou přímého prodeje, který byl i přes námitky minoritního akcionáře odsouhlasen věřitelským výborem, věřiteli po zajištěných pohledávkách, soudem i samotným insolvenčním správcem. V řízení vůči společnosti MHL nejsou vedeny žádné incidenční spory.

Rozvrhové usnesení bylo úspěšně naplněno ke spokojenosti věřitelů, kdy došlo k úhradě:

pohledávek po majetkové podstatě ve výši 269 000 Kč, přičemž došlo k 100 % uspokojení věřitelů;

dále došlo k **65 %** úhradě všech pohledávek evidovaných v listě věřitelů v celkové částce **34 319 132 Kč**, přičemž veškeré evidované pohledávky činily 48 207 325 Kč;

z této částky byla přednostně uhrazena pohledávka vůči Finančnímu úřadu v Kladně 3 044 452 Kč v plné výši;

následně došlo k úhradě zajištěných pohledávek tří věřitelů ve výši 20 627 731 Kč, což znamenalo 83,6 % plnění;

a jako poslední byly uhrazeny ostatní pohledávky v částce 10 645 948 Kč, což znamená plnění na 65,0 %.

Insolvenčnímu správci byla přiznána odměna za prodej majetkové podstaty v hodnotě 2 299 691 Kč, z čehož 420 995 Kč byla odměna za prodej nemovitostí v návaznosti na ručení zajištěných pohledávek. Tato částka je vypočítána 2 % z výnosu prodeje těchto nemovitostí. Odměna 1 878 697 Kč byla přiznána za prodej

všech ostatních nemovitostí včetně movitého a hmotného majetku (15 % z výnosů prodeje).

Insolvenční správce zajistil:

účetní závěrku a daňové přiznání ke dni zrušení konkurzu;

uhrazení veškerých pohledávek za majetkovou podstatu;

uhrazení veškerých závazků vůči finančnímu úřadu s ohledem na daňovou povinnost;

archivaci dokumentů po ukončení konkurzu.

Insolvenční správce zodpovědný za insolvenční řízení společnosti MHL tímto splnil veškeré své povinnosti a na jeho žádost, případně rozhodnutí soudu by mělo dojít v co nejbližší době k ukončení konkurzu společnosti Metall Holding Lány a.s.

5 Závěr

Počáteční teoretická část práce se zabývá problematikou vzniku finanční tísně společností. Krátce jsou popsány vnější faktory, které přímo i nepřímo ovlivňují vývoj hospodaření a výsledků každého podniku. Mezi tyto faktory patří rizika výrobní, provozní, technicko-technologická, ekonomická, politická, sociálně-pracovní a jiná. V případě že vedení společnosti nezvládne zajistit chod podniku proti případným rizikům a firma se tím dostane do tíživé finanční situace, dochází k úpadku společnosti, kdy již společnost není schopna platit své závazky a z ekonomického pohledu se stává neefektivní. Teoretickému vymezení pojmu úpadek a finanční tíseň je věnována podstatná část této práce. Zákon definuje úpadek nebo insolvenční situaci jako situaci, kdy dlužník eviduje větší množství závazků po splatnosti vůči více věřitelům a zároveň není schopen plnit své závazky vůči dodavatelům a obchodní partnerům a to tak, že zcela zatavila veškeré proplácení svých peněžitých závazků nebo podstatnou část plateb. Nebo má své závazky po splatnosti déle než 30 dní a to v období delším než 3 měsíce. K zahájení úpadku dochází prohlášením o úpadku vydaným příslušným Krajským soudem na základě návrhu na úpadek společnosti, který může být podán ze strany věřitele i dlužníka.

Na základě prohlášení o úpadku dochází k zahájení insolvenčního řízení, jemuž je věnována druhá kapitola této práce. Otázku insolvence upravuje v rámci české legislativy zákon o úpadku a způsobech jeho řešení č. 182/2006 Sb, označován také jako insolvenční zákon. Česká právní úprava umožňuje tři hlavní způsoby řešení úpadku společnosti, a to reorganizací, konkurzem nebo oddlužením. Přestože konkurz znamená pro společnost ukončení podnikatelské aktivity s negativním dopadem také na stát, který přichází o příjmy z výnosů podnikatelské jednotky a zároveň dojde ke ztrátě původních pracovních míst, je tato forma nejčastěji používaným způsobem řešení úpadku. Například v roce 2011 došlo v České republice k zahájení 2 229 konkurzů. Naproti tomu využití možnosti reorganizace je v České republice, ve srovnání s jinými ekonomicky vyspělými státy, minimální. Proto se stal konkurz stěžejním tématem a jeho teoretickému vymezení je věnována značná část třetí kapitoly.

Hlavním cílem této práce bylo představení problematiky úpadku, insolvenčního řízení a konkurzu jako takového, jehož problematika je velmi obšírná.

Přesto věřím, že se teoretická část této práce se s tímto úkolem vyrovnala více méně úspěšně.

Podstatou částí je analýza společnosti Metall Holding Lány a.s., podnikající ve strojírenství, která 1.4. 2011 podala dlužnický návrh na úpadek, jenž nabyl právní moci 20. 5. 2011 na základě rozhodnutí Krajského soudu v Praze o úpadku společnosti. Společnost, jejíž výroba byla cca z 80 % závislá na jednom odběrateli, se dostala v návaznosti na ekonomickou recesi v roce 2008 do finanční tísně a následné neschopnosti hradit své závazky, jelikož hospodářské výsledky za rok 2009 i 2010 vykazovaly hlubokou ztrátu. Podstatnou otázkou zůstává, zdali společnost byla schopna predikovat přicházející úpadek a jednalo se o manažerskou chybu nebo vedení nemohlo tento vývoj hospodaření změnit. Pro finanční analýzu hospodaření společnosti Metall Holding Lány a.s. byla využita horizontální a vertikální analýza a Kralickův rychlý test, které byly detailně popsány v teoretické části této práce o finanční analýze. Výsledkem finanční analýzy je zjištění, že společnost sice vykazovala v letech 2005 až 2008 relativně stabilní hospodářské výsledky, ale celková známka Kralickova rychlého testu se již v těchto letech nacházela mírně za hranicí zdravého podniku, což jednoznačně neznamená blížící se úpadek, ale naznačuje, že společnost již má určité problémy v otázce rentability a stability, které by v případě neřešení mohly, ale nemusely vyústit až ve finanční tíseň podniku. Skutečností je, že vedení podniku mohlo pouze stěží odhadnout přicházející finanční krizi, která v roce 2008 zpomalila ekonomiku celého světa. Dle mého mínění měla společnost rychleji reagovat na zhoršující se ekonomické výsledky a učinit nutná opatření, jako je rozšíření výroby, zaměření na nové odběratele nebo snaha o zajištění financování provozu novým investorem, která byla realizována až v polovině roku 2010 a následně v rámci reorganizace v roce 2011. Hodnoty veškerých ukazatelů finanční tísně v letech 2009 a 2010, kdy se společnost propadla do hluboké ztráty, již byly alarmující a značily pro společnost vážný problém.

Práce taktéž popisuje podrobněji insolvenční řízení společnosti Metall Holding Lány a.s., které z pohledu časového a faktického plnění insolvenční správkyně považuji za korektní. Společnost evidovala majetkovou podstatu v celkové částce 44 139 999 Kč (viz příloha). Insolvenční správkyní byl dokončen také soupis věřitelů, včetně prověření všech pohledávek, jejichž celková částka dosáhla výše 58 073 325 Kč. V době dokončení této práce byla společnost Metall Holding Lány a.s. stále

v insolvenčním řízení ve stádiu hledání zájemce o koupi majetkové podstaty a zajištění zpeněžení veškerého majetku. Následující část, tzn. očekávané zpeněžení majetku a sestavení rozvrhu uspokojení věřitelů je již pouze modelovým příkladem, který je ale postaven na reálných hodnotách řízení společnosti Metall Holding Lány a.s. Model předpokládá prodej nemovitého majetku na úrovni 90 % oceňované ceny a prodej ostatního majetku v celkové hodnotě včetně zisků z pohledávek.

Výtěžek z prodeje majetkové podstaty dosáhl celkové výše 36 887 823 Kč, kdy nejdříve došlo k uspokojení pohledávek za majetkovou podstatou, pohledávek postavených na roveň majetkové podstaty a následně došlo alespoň k částečnému uspokojení všech ostatní zaregistrovaných pohledávek. Celková míra uspokojení věřitelů dosáhla 65 %, což je velmi nadstandartní výsledek ve srovnání s praxí. Návrh rozvrhového usnesení a základní body konečné zprávy jsou součástí této práce.

V případě, že nedojde k výraznému zpoždění realizace prodeje majetkové podstaty v reálném případě, věřím, že aktuálně nic nebrání úspěšnému ukončení procesu insolvenčního řízení a konkurzu společnosti Metall Holding Lány a.s.

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obr. 1.1. – Dělení deterministických metod finanční analýzy

Obr. 1.2. – Interpretace výsledné hodnoty Altmanova modelu

Obr. 1.3. – Celkového vyhodnocení Kralickova rychlého testu

Obr. 2.1. - Průběh insolvenčního řízení

Obr. 4.1. Logo společnosti Metall Holding Lány a.s.

Tab. 1.1. – Stupnice hodnocení ukazatelů Kralickova testu

Tab. 2. 1. – Statistika počtu insolvenčních událostí v letech 2010 – 2012

Tab. 4.1. – Relativní změny hospodářských výsledků MHL v letech 2005 – 2010

Tab. 4.2. - Relativní změny účetní hodnoty aktiv v letech 2005 – 2010

Tab. 4.3. - Relativní změny účetní hodnoty pasiv v letech 2005 – 2010

Tab. 4.4. – Poměr vlastních a cizích zdrojů pasiv společnost MHL v letech 2005 – 2010

Tab. 4.5. – Kralickův rychlý test – analýza společnosti MHL 2005 až 2010

Tab. 4.6. – Hodnocení výsledků jednotlivých ukazatelů KRT v letech 2005 až 2006

Tab. 4.7. – Přehled významných věřitelů společnosti MHL k 31.3.2011

Tab. 4.8. – Seznam prověřených pohledávek v insolvenčním řízení vůči MHL

Tab. 4.9. - Hodnota majetku v rámci majetkové podstaty

Tab. 4.10. - Zpeněžení majetkové podstaty

Tab. 4.11. – Pohledávky za majetkovou podstatou

Tab. 4.12. – Zajištěné pohledávky

Tab. 4.13. – Ostatní pohledávky

Tab. 4.14. – Rozvrhové usnesení pohledávek vůči společnosti MHL

Graf 4.1. – Vývoj hospodářských výsledků společnosti MHL v letech 2005 – 2010

Graf 4.2. – Vývoj hodnoty aktiv společnosti MHL v letech 2005 až 2010

Graf 4.3. - Vývoj hodnoty pasiv společnosti MHL v letech 2005 – 2010

Seznam použité literatury

Literatura

ADAMÍK, Petr a kol.: *Likvidace obchodních společností*, ANAG, Olomouc, 224 s., 2010, ISBN 978-80-7263-597-9

ALTMAN, Edward I.: *Predicting Financial Distress of Companies: Revisiting the Z-Score and Zeta Models*, New York, New York University, 2000

BEAVER, William, H.: *Financial Ratios As Predictors of Failure*, Vol. 4, Empirical Research in Accounting: Selected Studies 1966, University of Chicago, Department of Business, 236 s., 1966

DLUHOŠOVÁ, Dana: *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*, 3. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2010, 225 s., ISBN 978-80-8692-968-2

FOTR, Jiří, SOUČEK, Ivan: *Investiční rozhodování a řízení projektů*, Praha: Grada, 416 s., 2010, ISBN: 978-80-247-3293-0

GRÜNWALD, Rolf, HOLEČKOVÁ, Jaroslava: *Finanční analýza a plánování podniku*, Oeconomica, 180 s., 2004, ISBN 80-245-0684-X, 978-80-245-0684-5

KISLINGEROVÁ, Eva, HNILICA, Jiří: *Finanční analýza krok za krokem*, 2. vydání. C. H. Beck, Praha, 130 s., 2008, ISBN 978- 80- 7179- 713- 5

KISLINGEROVÁ, Eva a kol.: *Manažerské finance*, nakladatelství C. H. Beck, Praha, 826 s., 2010, ISBN 978-80-7400-194-9

Kolektiv autorů: *Meritum účetnictví podnikatelů 2011*, ASPI, 2011, 712 s., ISBN: 978-80-7357-618-9

KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol.: *Zákon a úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon): komentář*, C. H. Beck Praha, 1100 S., 2010, ISBN: 978-80-740-0320-2

KRUPOVÁ, Lenka.: *Kreativní účetnictví. Zneužívání účetnictví – možnosti a meze*, Komora auditoru CR, 64 s., 2001, ISBN 80-9028-552-X, 978-80-902-8552-1

LEVY, Haim, SARNAT, Marshall: *Kapitálové investice a finanční rozhodování*, Praha: Grada, 920 s., 1999, ISBN 80-7169-504-1, 978-80-716-9504-2

OREMUSOVÁ, Petra: *Účetnictví podnikatelů 2008*. Vydání 2008. Praha : ASPI, a.s., únor 2008. 630 s. ISBN 978-80-7357-336-2

OREMUSOVÁ, Petra: *Účetnictví podnikatelů 2009*. Vydání 2009. Praha : ASPI, a.s., únor 2009. 634 s. ISBN 978-80-7357-419-2

PACHL, Lukáš: *Průvodce věřitele insolvenčním řízením*. Právní fórum, 2008, roč. 5, č. 1, [ASPI]

RICHTER, Tomáš: *Insolvenční právo*, nakladatelství Aspi, Praha, 471 s., 2008, ISBN 978-80-7357-329-4

RICHTER, Tomáš: *Insolvenční zákon: od vládního návrhu k vyhlášenému znění*, Právní rozhledy, 6. 11. 2006

ROD, Jiří: *Pojem úpadek ve světle nového insolvenčního zákona*, Daně a finance, 2007

RŮČKOVÁ, Petra: *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, 2. vyd., Praha: GRADA Publishing, a.s., 2008, 122 s., ISBN 978-80-247-2481-2

SEDLAČEK, Jaroslav: *Finanční analýza podniku*, Computer Press, 152 s., 2011, ISBN: 978-80-2513-386-6

SCHELLEOVÁ, Ilona: *Věřitel jako účastník konkursního řízení*. *Ekonom*, 1995, č. 43

SCHELLEOVÁ, Ilona: *Konkurz a vyrovnání*, Eurolex Bohemia, 829 s., 2005, ISBN 978-80-8686-147-0

SRPOVÁ, Jitka: *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada, 432 s., 2010, ISBN 978-80-247-3339-5

ZELENKA, Jaroslav a kol.: *Insolvenční zákon (zákon č. 182/2006 Sb., ve znění zákona č. 312/2006 Sb., č. 108/2007 Sb., č. 296/2007 Sb. a č. 362/2007 Sb.) poznámkové vydání s důvodovou zprávou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*. 2. vydání. Linde Praha, 2007, 687 s., ISBN 80-7201-657-1

ZUZÁK, Roman, KÖNIGOVÁ, Martina: *Krizové řízení podniku*, 2. Aktualizované a rozšířené vydání, Praha: Grada, 253 s., 2009, ISBN: 978-80-247-3156-8

Internetové zdroje

BUDÍN, Petr: Postavení zajištěných věřitelů podle nového insolvenčního zákona. *Konkurs a vyrovnání* [online], Plzeň: SVO, s.r.o., 2007, [2012-10-15], dostupný z www: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/>

Finanční analýza firmy, [online], [2012-08-21] dostupný z www: <http://www.faf.cz/Rentabilita/Rentabilita-vlastniho-kapitalu.htm>

Insolvenční rejstřík ČR, [online], 2012, [2012-10-03], dostupný z www: <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>

Insolvenční řízení, [online], 2011, [2012-08-23], dostupný z www: <http://www.insolvenncni-řízení.cz/insolvenni-řízení/co-znamená-insolvence.html>

INSOLVENČNÍ ZÁKON č. 182/2006 Sb.182 [online], [2012-09-15] dostupný z www: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/insolvenncni/>

KOZÁK, Jan: *Insolvenční zákon krok za krokem. Konkurs a vyrovnání* [online]. Plzeň: SVO, s.r.o., 2006, [2012-10-15], dostupný z www: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idb=37&idac=322>

Leccos: *Konkurz*, 2012, [2012-10-17], dostupný z www: <http://leccos.com/index.php/clanky/konkurs>

MULLEROVÁ, Libuše: *Pohledávky: Krok po kroku účetní uzávěrkou a závěrkou až ke splnění všech povinností*. In: *Www.tajfun.cz* [online]. 2011, [2012-10-08], dostupný z www: <http://www.tajfun.cz/hktrebi/dokumenty/028/pohledavky.doc>

Metal Holding Lány a.s.: *stránky společnosti*, [online], 2012, [2012-10-03], dostupný z www: <http://www.mhl.cz/>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR: *Statistika a výkaznictví*, [online], 2012, [2012-10-03], dostupný z www: <http://cslav.justice.cz/InfoData/uvod.html>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR: *Insolvenční zákon*, [online], 2007 [2012-10-17]. Insolvenční zákon. Dostupné z www: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/zakon.html>

OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD: *Zákon č. 99/1963 Sb.*, [online], [2012-09-16], dostupný z www: <http://zakony-online.cz>

OBČANSKÝ ZÁKONÍK: *Zákon č. 40/1964 Sb.*, [online], [2012-09-16], dostupný z www: <http://zakony-online.cz>

Obchodní rejstřík ČR, [online], 2012, [2012-10-08], dostupný z www: www.justice.cz

OBCHODNÍ ZÁKONÍK: *Zákon č. 513/1991 Sb.*, 1991, [online], [2012-07-31], dostupný z www: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-513-1991-sb-obchodni-zakonik/>

Statistika ISIR: *Statistiky insolvenčního soudu*, [online], 2012 [2012-10-17], dostupný z www: http://www.insolvenzni-zakon.cz/downloads/statistiky/Statisticke_udaje_za_1_ctvrtleti_roku_2012.pdf

ŠKARPA, Josef: *Záchovné metody řešení finanční tísně podniku*, [online] Doktorská disertační práce, Praha: VŠE v Praze, [2012-09-28], 2004, dostupný z www: <http://nb.vse.cz/kfop/r-doktor.htm>

VOSOL, David, MACHEK, Petr: *Několik praktických postřehů k insolvenčnímu řízení*, [online]. 2010, 1, [cit. 2012-09-22], dostupný z www: <http://www.ecpm.cz/cz/clanky/342-nekolik-praktickych-postrehu-k-insolvencnimu-rizeni>

ZÁKON O ÚČETNICTVÍ: *Zákon č. 563/1991 Sb.*, [online], [2012-09-16], dostupný z www: <http://zakony-online.cz/?s31&q31=all>

ZÁKON O INSOLVENČNÍCH SPRÁVCÍCH: *Zákon č. 312/2006 Sb.*, [online], [2012-09-16], dostupný z www: <http://www.insolvencnizakon.cz/insolvencni-spravci-odborna-verejnost/spravci-info.html>

Seznam zkratek

CF	cash flow
EBIT	zisk před úroky a zdaněním (Earnings Before Interest and Taxes)
FXM	společnost F. X. Meiller
IČO	identifikační číslo
KRL	Kralickuv rychlý test
MHL	Metall Holding Lány, a.s.
NYSE	americká burza cenných papírů (New York Stock Exchange)
ROA	rentabilita aktiv
ROE	rentabilita vlastního kapitálu

Prohlášení o použití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,

beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3),

souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,

bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,

bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. dubna 2013

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1 – Návrh na insolvenční řízení společnosti MHL

Příloha 2 – Rozhodnutí o úpadku společnosti MHL

Příloha 3 – Rozhodnutí o konkurzu